ТИНЧЛИК ЕНГИЛМАСДИР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47 йил чиқиши
№ 108 (13.064).
10 МАЙ 1965 йил
ДУШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

КЕЧА МАМЛАКАТИМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ, БУТУН ТАРАҚҚИЙПАРВАР ИНСОНИЯТ СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ ФАШИЗМ УСТИДАН ҚОЗОНГАН БУЮК ТАРИХИЙ ҒАЛАБАСИНИНГ 20 ЙИЛЛИГИНИ ЗЎР ТАНТАНА БИЛАН БАЙРАМ ҚИЛДИ.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ССРДА ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР КУНИ 8 МАРТНИ ДАМ ОЛИШ КУНИ ДЕБ ЭЪЛОН ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Совет хотин-қизларининг коммунистик қурилишдаги, Улуғ Ватан уруши йилларида Ватанни ҳимоя қилишдаги жуда катта хизматларини, уларнинг фронт ва мамлакат ичкарисида кўрсатган қаҳрамонлиги ҳамда фидокорлигини нишонлаш юзасидан, шунингдек хотин-қизларнинг халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш ва тинчлик учун курашга қўшган катта ҳиссасини тақдирлаб, СССРда Халқаро хотин-қизлар куни 8 март дам олиш куни деб **эълон қилинсин.**

СССР Олий Советн Президиумининг Раиси
А. МИКОЯН.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1965 йил 8 май.

ҲАММА МАМЛАКАТЛАРНИНГ ҲУКУМАТЛАРИГА, ПАРЛАМЕНТЛАРИГА ВА ХАЛҚЛАРИГА

Фашистлар Германияси устидан ғалаба қозонилган куннинг йигирма йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет Иттифоқи ҳукуматининг

МУРОЖААТИ

Бундан йигирма йил муқаддам тарихдаги энг оғир ва қонли уруш тугади. Жаҳон реакцияси қора кучларининг маҳсули, ваҳшийликнинг ва инсониятга қарши жиноятларнинг қуйқа ифодаси бўлган гитлерчилар фашизми мағлубиятга учратилди. Фашистлар Германияси ҳеч сўзсиз таслим бўлди.

Фашизмга қарши курашнинг асосий оғирлигини ўз устига олган совет халқининг тарихий жасорати бутун дунёга маълум. Гитлерчилар армиясининг асосий кучлари совет-герман фронтида янчиб ташланди. Биз «енгилмаймиз» деб гердайиб юрган фашист галаларининг умри шу фронтда шармандаларча тугади. Мағлубиятга учратилган рейхстаг устига қаҳрамон совет жангчилари ғалаба байроғини тикдилар.

Герман фашизми ва унинг иттифоқчилари тор-мор келтирилганлиги барча тинчликсевар халқларнинг буюк ғалабасидир. Бу ғалаба антигитлерчилар коалицияси давлатларининг, партизанларнинг, Қаршилик кўрсатиш халқ ҳаракати жангчиларининг, барча антифашистлар, демократлар, ватанпарварларнинг, миллий озодлик йўлида курашувчиларнинг бирлашган куч ва ғайрати билан вужудга келтирилди. Шонли ғалабанинг 20 йиллиги нишонланаётган шу кунда совет кишилари душман устидан қозонилган ғалабани қўлга киритганларнинг ҳаммасини қадрламоқдалар. Улар антигитлерчилар коалицияси мамлакатлари армияларининг жангчиларини, партизанларни, Қаршилик ҳаракатида қатнашиб умумий душманга қарши қаҳрамонларча жанг қилганларнинг ҳаммасини алоҳида шарафламоқдалар. Улар ўз ватанини нацизмдан озод қилишга ҳисса қўшган ва фашизмга Қаршилик кўрсатиш ҳаракатида қатнашган мард немис курашчиларини табрикламоқдалар.

Улуғ ғалаба қимматга тушди. Эллик миллион киши ўлдирилди, ўн миллионлаб кишилар майиб бўлиб қолди, бевалар ва етимлар кулфат ва азоб тортдилар—иккинчи жаҳон уруши инсониятга мана шундай талафот етказди. Уруш 20 миллиондан кўпроқ совет кишисининг ёстиғини қуритди. Фашист йиртқичлар 1700 шаҳарни вайрон қилдилар, 70 мингдан кўпроқ қишлоқни ўт қўйиб ёндирдилар. Булар биз берган қурбонларни эслатувчи баъзи фактлардир, холос.

Польша, Югославия, Чехословакия, Франция, Англия, Греция, Бельгия, Норвегия, Дания ва бошқа кўпгина мамлакатларнинг халқларига ҳам гитлерчилар оғир талафотлар етказдилар ва буларнинг бошига катта кулфатлар солдилар. Гитлерчилар қамоқ лагерларида ҳарбий асирларни, хотинларни, қарияларни, болаларни йиртқичларча шафқатсизлик билан қирган, бутун Европада гитлерчиларнинг ажал фабрикаларидаги печлар буриқираб тутаб турган даҳшатли вақтни бу халқлар асло унутмайдилар. Совет шаҳарлари ва қишлоқларининг вайроналари, Освенцим ва Бухенвальд, Польша пойтахти Варшаванинг ва Англиядаги Ковентри шаҳрининг, чех қишлоғи Лидиценинг ва француз қишлоғи Орадурнинг вайроналари фашизмнинг мудҳиш жиноятларини яққол фош этувчи фактлар бўлиб, инсоният хотирасида сақланиб қолади.

Халқлар бугунги кунда ҳозирги вақт ва келажак учун хулосалар чиқариб олиш мақсадида ўтган урушнинг даҳшатли воқеаларини эсга олмоқдалар.

Иккинчи жаҳон уруши шуни кўрсатдики, ҳозирги вақтда жаҳонга ҳукмрон бўлиб олиш учун ҳар қандай уриниш буни даъво қилувчиларнинг қақшатқич мағлубиятга учраши билан муқаррар тамомланади. Бу — Гитлер йўлидан боришга яна уринмоқчи бўлганларнинг ҳаммаси учун жиддий огоҳлантиришдир. Ўз ҳукмронлигини ўрнатмоқчи бўлиб инсониятни жаҳон уруши гирдобига солишга тайёрланаётганларнинг ҳаммасини халқлар ер билан яксон қиладилар.

Иккинчи жаҳон уруши шуни кўрсатдики, халқларнинг социал тараққиёт ва миллий озодлик йўлидаги улуғ ҳаракатини тўхтатиб қола оладиган куч ҳозирги дунёда йўқ. «Коминтернга қарши пакт» ниқоби остида кимлар урушни тайёрлаганлиги ва бошлаганлиги, кимлар агрессорларни гиж-гижлаганлиги, социализмни, халқаро революцион ҳаракатни тор-мор келтириш планларини тузганлиги яхши маълум. Бироқ, урушнинг натижасини халқлар ҳал қилиб берди, халқлар тараққиёт душманларининг режаларини улоқтириб ташлади.

Фашизм устидан қозонилган жаҳоншумул-тарихий ғалаба жаҳоннинг сиёсий қиёфасини ўзгартириб юборди. Фашизмга қарши кураш ва халқ демократик революциялари натижасида Ғарбда ва Шарқда янги социалистик давлатлар вужудга келди, жаҳон социализм системаси тузилди. Социализм бу тузумнинг енгилмаслигини, бу тузум ер юзида мустаҳкам ўрнашиб олганлигини ва герман фашизми эришмоқчи бўлиб бели синиб кетишига сабаб бўлган мақсадни ҳозир ҳеч ким ҳам рўёбга чиқара олмаслигини исботлаб берди.

Халқаро реакциянинг зарбдор кучлари — герман фашизми, итальян фашизми ва япон милитаризми — тор-мор келтирилганлиги Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги мазлум халқлар миллий озодлик курашининг кўтарилишига жуда кўп жиҳатдан ёрдам берди. Кўп миллионли хитой халқи буюк ғалабага эришди. Янгидан-янги мамлакатлар социализм йўлига тушиб ола берадилар. Тарихий ривожланишнинг қонуни мана шу.

Иккинчи жаҳон уруши халқларга бошқа бир нарсани ҳам ўргатди. Бу урушни тайёрлаш ва бошлаб юборишнинг бутун тарихи шуни кўрсатиб турибдики, уруш хавфи яқинлашиб келаётганида унга қарши актив ҳаракатлар қилишни андаккина сусайтиришнинг ўзи агрессорларни рағбатлантириш демакдир. Гитлерчилар фашизмининг жиноятқорона авантюрасига йўл қўймаслик мумкин бўлурмиди? Ҳа, агар тинчликсевар кучлар жипслашиб актив ҳаракат қилганларида, Ғарбдаги муайян доиралар амалда агрессорларни рағбатлантириб турган ва аслида ўз мамлакатларининг миллий манфаатларига қарши чиқаётган сохта тинчитувчиларнинг фитналарига қулоқ солмаганларида эди, гитлерчилар фашизмининг жиноятқорона авантюрасига йўл қўймаслик мумкин бўлур эди. Ҳа, агар Совет Иттифоқи талаб қилганидек, коллектив хавфсизликнинг мустаҳкам системаси ўз вақтида вужудга келтирилганида эди, бу авантюрага йўл қўймаслик мумкин бўлур эди.

Инсоният бошига термоядро ҳалокатини соладиган янги жаҳон урушининг қандай қилиб олдини олиш керак, деган масала ҳозир жаҳон олдида турибди.

Илмий техника соҳасидаги революция инсоннинг қўлига қудратли кучларни бериб қўйди: инсон атом ядросининг сир-асрорини билиб олди, космос олисликларини штурм қила бошлади. Инсон ақл-заковатининг буюк муваффақиятлари яратувчилик мақсадларига қаратилиши лозим.

Бироқ, ҳозир аҳвол шундай бўлиб қолдики, гарчи планетада ялпи қирғин қуроли ҳаддан ташқари кўпайиб кетган бўлса ҳам, янги, тағин ҳам кўпроқ даҳшатли воситалар яратилиб турибди. Қуролланиш пойгаси тўхтамаётир. Жаҳоннинг гоҳ бир районида, гоҳ иккинчи районида кескинлик ўчоқлари пайдо бўлмоқда, жаҳон урушига айланиб кетиши мумкин бўлган маҳаллий урушлар бошлаб юборилмоқда.

Вьетнамдаги воқеалар ҳозирги кунда ҳамма мамлакатлардаги халқларни ҳақли равишда ҳаяжонга солмоқда. Бутун дунёнинг кўзи олдида АҚШнинг қуролли кучлари Жанубий Вьетнамда интервенция қилмоқдалар, Вьетнам Демократик Республикасининг территориясига ваҳшийларча бомбалар ёғдирмоқдалар. Бу ҳаракатларга тўғридан-тўғри қилинаётган агрессия дейишдан бўлак баҳо бериб бўлмайди. Социалистик мамлакатлар, барча тинчликсевар халқлар Американинг агрессиясини дарҳол тўхтатишни, Америка қўшинларини Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетишни, бутун Вьетнам халқининг эркинлигини ва мустақиллигини таъминлаб бериши лозим бўлган Женева битимларига оғишмай амал қилишни қатъий талаб этмоқдалар.

Кариб денгизи районида кескинликнинг хатарли ўчоғи сақланиб келмоқда, бу районда қаҳрамон Кубага қарши игвогарликлар қилиш тўхтатилмаётир, АҚШ қўшинлари Доминикана Республикасига интервенция қилдилар. Конго, Ангола, Мозамбикда ва бошқа баъзи мамлакатларда мустамлакачилар халқларнинг миллий озодлик ҳаракатини қурол кучи билан бостиришга уринмоқдалар. Лекин барбод бўлган мустамлакачилик империяларини бомбалар ҳам, газлар ҳам, напалм ҳам тиклаб бера олмайди. Ривожланаётган мамлакатлар ва халқлар ўз ғалабаларини мустаҳкамлаш йўлидан сира тўхтамай олға бормоқдалар ва уларнинг эркинлик, тараққиёт, миллий ва социал озодлик сари қилаётган ҳаракатини ҳеч ким тўхтатиб қололмайди.

Халқлар уруш сабоқларини ҳисобга олиб, Европа марказидаги воқеаларнинг ривожланишини диққат билан кузатиб турибдилар. Бунинг сабаби ҳам маълум. Герман милитаризми агрессиясига икки марта дучор бўлган мамлакатларга Ғарбий Германия реваншчилари яна таҳдид қилмоқдалар. Реваншчилар Европадаги мавжуд чегаралар билан ҳисоблашишни истамаётирлар. Улар ядро қуролини қўлга киритишга интилмоқдалар.

Агрессия ва ҳарбий авантюралар йўлига фурсатни қўлдан бермай маҳкам ғов солиш керак. Бугунги кунда халқлар ўтган урушни эслаб, мана шундай асосий хулосага келмоқдалар.

Бизнинг замонимизда бу — жуда реал ва бемалол ҳал қилиш мумкин бўлган вазифадир. Жаҳондаги вазият иккинчи жаҳон уруши арафасидаги вазиятдан бутунлай фарқ қилади. Термоядро уруши бизнинг планетамизга ўтмишдаги ҳамма урушларнинг оқибатлари билан асло тенглаштириб бўлмайдиган офатлар келтириши мумкинлигини яхши тушуниб турган миллион-миллион кишилар тинчлик учун курашмоқдалар. Социалистик давлатлар улуғ ҳамдўстлигининг жуда катта моддий ва сиёсий қуввати тинчлик ишига хизмат қилдирилмоқда. Осиё, Африка, Европа ва Латин Америкасидаги тинчликсевар давлатлар, капиталистик мамлакатлардаги ишчилар синфи, меҳнаткашлар жаҳон уруши хавфига қарши курашга тобора кўпроқ ҳисса қўшмоқдалар.

Фашистлар Германияси тор-мор келтирилганидан кейин ўтган йигирма йил ичида тинчликсевар кучлар кескин халқаро жанжалларни тинч йўл билан бартараф қилишга ва милитаризм кучларини жиловлаб қўйишга неча марталаб эришдилар. Бугунги кунда ҳам шундай қилиш мумкин ва лозим.

Тинчлик тақдири учун буюк жавобгарлик давлатларнинг ҳукуматлари ва парламентлари зиммасида турибди. Улар ҳеч бир халқ жаҳон урушини истамаётганлиги, термоядро ҳалокатида қурбон бўлишни истамаётганлиги билан ҳисоблашмасликлари мумкин эмас.

Иккинчи жаҳон уруши арафасидаги воқеаларнинг такрорланишига йўл қўйиш ярамайди. Ўша вақтда коммунизмга нафрат билан қараб бериб кўзи кўр бўлиб қолган Ғарбдаги муайян доиралар ўз мамлакатларининг ҳақиқий манфаатларини тушуниш қобилиятидан маҳрум бўлиб қолган эдилар ва герман фашизми билан тил бириктирган эдилар. Ўша вақтдаги шармандали «Мюнхен сиёсати» агрессорга йўл очиб берди. Бундай сиёсат нимага олиб келганлиги маълум: бу сиёсат, аввало, шу сиёсат ташаббускорларининг бошига калтак бўлиб тушди.

Антигитлерчилар коалицияси мамлакатлари уруш йилларида бир сафда туриб умумий душманга қарши курашдилар. Социал тузумдаги тафовутлар бунга тўсқинлик қилмади. Тинч-тотув яшаш сиёсатини амалда ҳамма ҳукуматлар ўтказа бериши учун ҳозир ҳам капиталистик давлатлар ва социалистик давлатлар социал тузумидаги тафовутлар бунга ғов бўлолмайди. Гитлерчи агрессорларга қарши биргаликда олиб борилган курашда сафдош бўлган баъзи давлатларнинг ҳукуматлари ўзларини уруш йилларида бир-бирларига боғлаб турган ҳамкорлик алоқаларини узиш йўлига тушиб олиб, халқаро ишларда шундай йўл тутаётганликларини тарих ҳеч қачон кечирмайди. Совет Иттифоқи халқаро хавфсизликни таъминлаш ва ялпи тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлидаги куч ва ғайратларни бирлаштиришни, бошқа мамлакатлар ва халқларнинг ишларига аралашишга йўл қўйиб бўлмасликни эътироф этишни, давлатларнинг бир-бирларининг қонуний манфаатларини ҳурматлашларини изчиллик билан талаб қилмоқда.

Совет Иттифоқи ҳамма мамлакатларнинг ҳукуматларини кучларнинг нисбатига ва ядро асридаги урушнинг келтириши мумкин бўлган оқибатларига баҳо беришда реализм йўлидан боришга, янги жаҳон уруши хавфини йўқотмоқ учун амалий чоралар кўришга яна чақиради.

Халқлар ҳукуматларнинг халқаро вазиятни соғломлаштириш мақсадида қатъий чоралар кўришини кутмоқдалар. Ҳал этилмаган проблемаларни тинч бартараф қилишга сўзда эмас, балки амалда ўтиш ҳукуматларнинг ўзига боғлиқ. Халқлар номидан иш кўраётган жаҳондаги ҳамма мамлакатларнинг парламентлари зиммасида катта масъулият турибди.

Ўз навбатида Совет Иттифоқи ялпи тинчлик ва халқлар хавфсизлиги манфаатларини кўзлаб зарур чораларнинг ҳаммасини кўришга ўзининг тайёр эканлигини яна бир марта билдиради. Совет Иттифоқи улуғ Ленин васиятларига амал қилиб, тинчлик ишини ҳимоя қилиб келди ва ҳимоя қилаверади, жаҳон урушининг олдини олиш учун қатъият билан курашаверади. Давлатимизнинг тинчликсевар ҳаракатларига ҳеч ким шак-шубҳа қилмай қўяқолсин. Лекин шу билан бирга, давлатимиз агрессия кучларига қақшатқич зарба беришга маҳкам бел боғлаганлигига ҳам ҳеч ким гумон назари билан қарамасин!

Халқлар агрессив кучларни ўз вақтида тўхтатиб қолмоқ учун уларга биргаликда зарба беришга жипслашишлари лозим. Тинчлик учун курашни асло сусайтириб бўлмайди. Уруш халқларга ўзини сездирмай яқинлашиб келишини унутмаслик керак. Бунга биринчи ва иккинчи жаҳон урушларининг бошланиб кетиш тарихи далил бўла олади.

Фашистлар асоратига қаршилик кўрсатиш ҳаракатининг қудратли руҳи, бу ҳаракатнинг мардлиги, милитаризмга ва урушга нафрати, тинчликка ва эркинликка бўлган чексиз садоқати ҳозирги кунда ҳам тинчлик учун курашувчиларнинг сафларида барқарор бўлсин! Дунёқарашлардаги, сиёсий ва диний эътиқодлардаги тафовутлар миллион-миллион кишиларни тинчлик учун курашнинг кенг фронти сафларида жипслаштиришга тўғоноқ бўлолмайди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати ҳамма мамлакатларнинг халқларига мурожаат қилиб, уларни тинчликни ҳимоя қилиш йўлида актив ҳаракат қилишга, ўз сафларини жипслаштиришга, термоядро урушнинг хавфини ҳозирча тушуниб олмаган кишиларнинг ҳаммасини курашга тортишга чақиради.

Гитлеризм устидан қозонилган ғалабанинг йигирма йиллиги уруш ўчоқларини тугатиш учун курашнинг кучайтирилиши билан нишонланиши лозим.

Аввало, АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясига чек қўйиш зарур. Вьетнам халқи ўз тақдирини четдан ҳеч кимни аралаштирмай ўзи ҳал қиладиган бўлсин.

Доминикана Республикаси, Конго, Ангола, Мозамбик халқларига ва озодлик ҳамда миллий мустақиллик учун курашаётган бошқа мамлакатларнинг халқларига қарши олиб борилаётган мустамлакачилик урушларини тинчликсевар кучларнинг ёппасига актив ҳаракат қилиши билан дарҳол тўхтатишга эришиш зарур. Эски ва янги мустамлакачилик ер юзида қолмаслиги керак!

Гитлеризм устидан қозонилган ғалабанинг йигирма йиллиги кунида биз иккинчи жаҳон урушидан мерос бўлиб қолган ва ҳал этилмаган проблемаларни бартараф қилмоқ учун кўпроқ куч ва ғайрат сарфлашга чақирамиз.

Германия масаласини тинч бартараф қилишга йўл очиш керак. Тинч-тотув яшаш ва турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг савдо-сотиқ ишида ҳамкорлик қилиш принциплари асосида Европа хавфсизлигининг мустаҳкам системасини вужудга келтиришга эришиш керак.

Совет Иттифоқи ядроли давлатларнинг ҳаммасини ядро қуролини қўлланишдан воз кечдик деб бутун дунё олдида тантанали ваъда беришга чақиради. Бу қуролнинг тарқалишига йўл қўймаслик, ядро билан қуролланиш пойгасига тобора кўпроқ мамлакатларнинг тортилишига йўл қўймаслик зарур. Жаҳоннинг турли районларини ядросиз зоналарга айлантириш планларини кўпгина ҳукуматлар ва жамоатчилик доиралари таклиф қилмоқдалар, биз бу планларни қўллаб-қувватлаймиз. Ўзга мамлакатларнинг территорияларидаги чет эл ҳарбий базаларини тугатиш, йирик давлатларнинг ҳарбий бюджетларини қисқартириш, бир-бирига қарама-қарши бўлиб турган ҳарбий гуруҳлар ўртасида ҳужум қилмаслик пакти тузиш, қуролланиш пойгасини тўхтатиш сингари чоралар ҳам мустаҳкам тинчликка йўл очиб беради. **Бу йўлда сарфланаётган барча куч ва ғайратларнинг якунловчи мақсади ёппасига ва батамом қуролсизланишга эришишдир.**

Гитлерчилар Германияси устидан қозонилган буюк ғалабанинг йигирма йиллиги нишонланаётган тантанали кунда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати ҳамма ҳукуматларни, парламентларни ва халқларни тинчликни ҳимоя қилиш йўлида актив ҳаракатлар қилишга яна бир марта даъват қиладилар.

Гитлеризмга қарши кураш фронтларида ҳалок бўлган солдатларнинг қабрлари устида абадий шуҳрат олови ёниб турибди. Соф виждонли кишиларнинг қалбларида милитаризм ва агрессияга, зулм ва ваҳшийликнинг ҳамма формаларига қарши абадий нафрат олови ёниб турибди.

Инсониятнинг эртаги куни қандай бўлиши ҳукуматлар ва халқларнинг бугунги ҳаракатларига боғлиқ. Келажак авлодларнинг тақдири ҳозирги авлодларнинг қўлида.

Тинчлик кучлари уруш кучларига қараганда анча қудратлидир. Тинчлик кучлари, албатта, енгиши керак.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.

ОСИЁ ВА АФРИКА БИРДАМЛИК КОНФЕРЕНЦИЯСИГА

Уртоқ Л. И. Брежнев Африка—Осиё бирдамлиги тўртинчи конференциясининг қатнашчиларига табрикнома йўллади. Табрикномада бундай дейилади: Империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши курашда мустаҳкамланаётган бирдамлик ҳаракатининг олижаноб мақсадлари Совет Иттифоқи халқларига яқин ва азиздир.

Конференция шонли кунда—жаҳон реакциясининг энг урушқоқ отряди бўлган фашистлар Германияси тор-мор қилинган куннинг йигирма йиллигида тўпланди. Бу буюк тарихий ғалаба миллий озодлик курашини зўр куч билан авж олдириб юбориш учун реал замин яратиб берди.

АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясини даф этиш, дейилади мактубда, ҳозирги вақтда энг муҳим масаладир. Тинчлик ва халқлар миллий мустақиллигининг манфаатлари Шарқи—Жанубий Осиёда, Конгода ва жаҳоннинг бошқа районларида империалистлар ва мустамлакачиларнинг агрессиясига қарши курашда куч-ғайратни яна ҳам кўпроқ бирлаштиришни талаб қилади. (ТАСС).

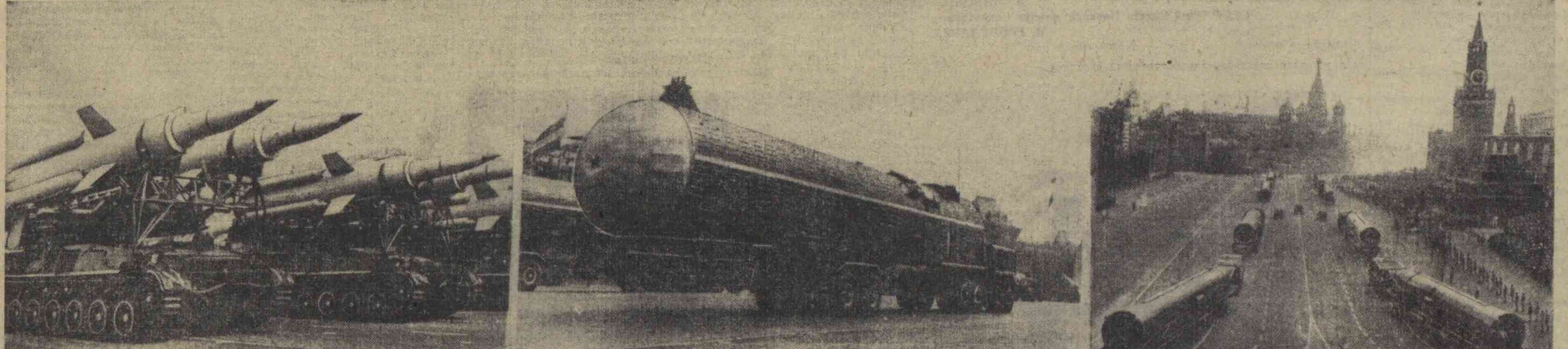

МОСКВА. Қизил майдон. 1965 йил 9 май. Буюк ғалабанинг 20 йиллигига бағишланган ҳарбий парад. Суратларда: парадда ракета техникаси.

ТАСС фотохроникаси. (Фототелеграф орқали олинди).

ТУРКИСТОН ҲАРБИЙ ОКРУГИНИНГ ЖАНГЧИЛАРИГА

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Туркистон Ҳарбий округи солдатларини, сержантларини, офицерлари ва генералларини, Улуғ Ватан уруши қатнашчиларини, Туркистон Ҳарбий округининг ветеранларини, ҳозир запасда ва отставкада бўлган собиқ жангчиларни умумхалқ байрами билан — фашистлар Германияси устидан Совет Иттифоқи қозонган ғалабанинг йигирма йиллиги билан қизғин табриклайдилар ва чин кўнгилдан қутлайдилар.

Улуғ Ленин бошчилигида Коммунистик партия вужудга келтирган ва тарбиялаб етиштирган, халқ билан чамбарчас боғланган шавкатли Совет Қуролли Кучлари ўзларининг тарихий вазифаларини шараф билан бажардилар. Совет халқи ва унинг жангчилари Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети раҳбарлигида Улуғ Ватан уруши йилларида олиб борилган шиддатли жангларда немис фашистларини ва япон милитаристларини тамомила тор-мор келтирдилар. Севикли Ватаннинг озодлигини ва мустақиллигини сақлаб қолган, Европа ва Осиё халқларини фашистлар асоратидан озод қилишда уларга қардошларча ёрдам кўрсатган совет халқининг ва Қуролли Кучларининг жасорати асрлар давомида асло унутилмайди. Ҳозирги вақтда совет жангчилари тинчликни ҳамда севикли Ватан хавфсизлигини, коммунизм қурилишини сергаклик билан қўриқлаб турибдилар.

Мамлакатдаги энг кекса ва чегара бўйида жойлашган Туркистон Ҳарбий округининг жангчилари ҳам кўп миллатли совет халқи кураши ва ғалабаларининг қаҳрамонона йилномасига бир қанча шонли саҳифалар ёздилар. Туркистон Ҳарбий округида Ватаннинг кўпгина жасур фарзандлари тарбиялаб етиштирилди, улар буюк ғалабага муносиб ҳисса қўшдилар. Руслар, украинлар, белоруслар, ўзбеклар, қозоқлар, грузинлар, озарбайжонлар, литваликлар, молдаванлар, қирғизлар, тожиклар, арманилар, туркманлар, эстонлар, Совет мамлакатидаги ҳамма миллатларнинг жангчилари душманга қарши мардларча курашдилар. Туркистонлик 28 гвардиячи панфиловчиларнинг Москва яқинида фашистларнинг ўнлаб танки билан қилган жанги Улуғ Ватан уруши йилномасига турли миллат жангчилари бузилмас қардошлигининг ажойиб намунаси бўлиб ёзилди.

Буюк ғалабанинг йигирма йиллигини совет халқи ва унинг жангчилари КПСС Программасини, партия XX, XXI ва XXII съездларининг қарорларини амалга ошириш учун, етти йиллик планни тугаллаш учун олиб борилаётган умумхалқ кураши вазиятида нишонламоқдалар. Коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал қилишда Совет Ўзбекистони меҳнаткашлари ҳам катта муваффақиятларга эришдилар.

Совет Иттифоқи ленинча тинчликсевар ташқи сиёсатни қатъият ва изчиллик билан ўтказиб келмоқда. Лекин, модомики, империализм мавжуд экан, империалистларнинг агрессив урушлар бошлаб юбориш хавфи қолаверади, деб абадий барҳаёт Лениннинг берган кўрсатмасини ҳамиша қаттиқ эсда тутишимиз лозим. Империалистик давлатлар янги жаҳон урушига тайёргарлик ҳаракатини кучайтирмоқдалар. Америка агрессорлари Жанубий Вьетнамдаги ва Доминикана Республикасидаги қуролли интервенцияни кенгайтирмоқдалар. Вьетнам Демократик Республикасига қароқчилик ҳужумлари қилишни тўхтатмаётирлар, жаҳоннинг энг хилма-хил районларида тажовуз ва иғвогарликлар қилмоқдалар.

Барча совет кишилари, армия ва флот жангчилари, бутун инсоният империализм жиддий хавф келтираётганлигини англаб, халқаро вазиятни ҳисобга олиб, ҳушёрликни муттасил оширмоқдалар. Совет давлатининг мудофаа қудрати империалистик агрессорларни кескин равишда ва батамом тор-мор келтиришни таъминлайдиган даражада ҳамиша шай бўлиб туриши учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар.

Туркистонлик жангчилар ҳам партияга, халққа, Ватанга жонбозлик билан хизмат қилмоқдалар.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети қатъий ишонч билдириб шуни айтадиларки, социалистик Ватанга ва ўз халқига чексиз содиқ бўлган Туркистон Ҳарбий округининг жангчилари бундан буён ҳам Ватанимизнинг жанубий чегараларини сергаклик билан қўриқлай берадилар, ўзларининг ҳарбий бурчларини шараф билан бажара берадилар.

Азиз ўртоқлар, Туркистон Ҳарбий округининг шонли жангчилари! Совет Қуролли Кучларининг, Туркистон ҳарбий округининг жанговар традицияларини муқаддас билиб асрангиз ва кўпайтирингиз! Куч ва ғайратингизни аямай ўз ҳарбий ва сиёсий билимларингизни такомиллаштирингиз, ўзингизга ишониб топшириб қўйилган жанговар техникани ва қуролни қунт билан эгаллангиз, интизомни, уюшқоқликни ва ҳарбий тартибни ҳормай-толмай мустаҳкамлангиз!

Бундан йигирма йил муқаддам герман фашизми устидан буюк ғалаба қозонган совет жангчилари, партизанлар, ишчилар, колхозчилар, зиёлиларнинг қаҳрамонона жасорати халқлар хотирасида абадий яшай берсин!

Ватанимиз озодлиги ва мустақиллиги учун курашда ҳалок бўлган қаҳрамонларга абадий шон-шарафлар бўлсин!

Яшасин ғалабалар шуҳратига тўлиб-тошган шавкатли Совет Қуролли Кучлари!

Коммунизм қурувчи улуғ совет халқига шон-шарафлар!

Яшасин ҳамма ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ | ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ | ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

1965 йил, 8 май.

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти

ЎРТОҚ АНТОНИН НОВОТНИЙГА

Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг Раиси

ЎРТОҚ ЙОЗЕФ ЛЕНАРТГА

ПРАГА

Азиз ўртоқлар!

Сизларни, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетини, Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукуматини ва бутун қардош чехословак халқини Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва бутун совет халқи номидан буюк миллий байрам — Чехословакия фашист босқинчиларидан озод қилинганлигининг 20 йиллиги билан чин юракдан табриклаймиз.

Ўтган йигирма йил чехословак халқининг тарихида шонли давр ҳисобланади. Ана шу йиллар мобайнида Чехословакия меҳнаткашлари ўзларининг жанговар авангарди — Коммунистик партия раҳбарлигида мамлакатда туб революцион ўзгаришлар қилдилар ва социализм қуриш йўлига қатъиян тушиб олиб, сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида, аҳолининг турмуш даражасини оширишда ғоят катта ютуқларга эришдилар. Чехословакия Коммунистик партияси ўз мамлакати шароитида социалистик қурилиш формалари ва методларини марксизм-ленинизм асосида ижодий ишлаб чиқмоқда. Илгари иқтисодий жиҳатдан ривожланган капиталистик мамлакатда тарихда биринчи марта социалистик жамият қурилди. Бу тажриба Чехословакия Коммунистик партиясининг марксизм-ленинизм назарияси ва практикасига қўшган зўр ҳиссасидир.

Ҳозирги вақтда Чехословакия Коммунистик партияси, унинг Марказий Комитети республика ишчилар синфини, кооператив деҳқонларини ва интеллигенциясини социалистик жамиятни янада ҳар тарафлама ривожлантириш йўлидан комил ишонч билан бошлаб бормоқдалар.

Умумий душман — герман фашизмига қарши аёвсиз жангларда биргаликда тўкилган қонимиз билан табаррук бўлиб қолган Совет Иттифоқи ва Чехословакия халқларининг жуда яқин иттифоқи ва дўстлиги мана шу йиллар мобайнида коммунизм сари олға қараб муваффақиятли боришимизга ёрдамлашувчи қудратли ҳаётбахш манбага айланди. Халқларимизнинг дўстлиги — умумий мақсадга эришиш йўлида қўлга киритиладиган янги-янги зафарларнинг ишончли гаровидир.

Социалистик интернационализм, қардошларча дўстлик ва ўзаро ёрдам, тўла тенглик ва суверенитет принциплари негизини ташкил этган Совет—Чехословакия муносабатлари ҳар иккала мамлакат ўртасидаги сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳамкорлик доимо ўсиб бораётганлигида ўзининг амалий ифодасини топмоқда. Совет ва чехословак халқлари ҳамиша бир-бирларига ҳамдам бўлиб келдилар ва ҳамдам бўлиб қоладилар.

Жўшқин яратувчилик меҳнати билан машғул бўлган чехословак халқи тинчликсевар сиёсатни изчиллик билан амалга оширмоқда, империализмга, реакция ва уруш кучларига қарши, Ғарбий Германиядаги милитаризм ва реваншизм кучларига қарши, турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун, мустаҳкам тинчлик учун қатъиятқорлик билан курашмоқда. Социалистик Чехословакия асоратга солинган халқларни мустамлакачилик зулмидан халос қилиш учун курашаётганларнинг олдинги сафларида бормоқда ҳамда ажнабийлар зулми кишанларини улоқтириб ташлаб, ўзининг сиёсий ва иқтисодий мустақиллигини барқарор этиш йўлига тушиб олган ёш ривожланувчи мамлакатларга амалий ёрдам кўрсатиб келмоқда.

Марксизм-ленинизм принципларига содиқ бўлган Чехословакия Коммунистик партияси социалистик мамлакатларнинг жипслигини мустаҳкамлаш учун, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг бирлиги учун қунт ва изчиллик билан курашмоқда.

Шонли юбилей кунида сиз, азиз дўстларимиз ва қардошларимизга, содиқ иттифоқчимиз бўлган бутун чехословак халқига коммунизм ғалабаси учун, бутун ер юзидаги халқларнинг тинчлиги ва бахт-саодати учун курашда янгидан катта-катта зафарлар тилаймиз.

Яшасин Совет Иттифоқи ва Чехословакия Социалистик Республикаси халқларининг абадий ва бузилмас дўстлиги!

Л. БРЕЖНЕВ,
Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари.

А. МИКОЯН,
СССР Олий Совети Президиумининг Раиси.

А. КОСИГИН,
СССР Министрлар Советининг Раиси.

Москва, 1965 йил 8 май.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Иттифоқдош республикалар жамоат тартибини сақлаш министрликлари ҳарбий хизматчиларини СССР орденлари ва медаллари билан мукофотлаш тўғрисида

Жанговар ва сиёсий тайёргарликда аъло кўрсаткичларга эришганликлари учун қуйидагилар **мукофотлансин:**

ҚИЗИЛ ЮЛДУЗ ОРДЕНИ БИЛАН

1. Ички муҳофаза подполковниги **Аванесян** Бабажан Марирович.
2. Ички муҳофаза полковниги **Алиев** Насиб Қосимович.
3. Ички муҳофаза капитани **Гаврилов** Николай Михайлович.
4. Ички муҳофаза старший лейтенанти **Еремеев** Михаил Александрович.
5. Ички муҳофаза капитани **Жижин** Анатолий Серафимович.
6. Техника хизмати подполковниги **Зайков** Александр Никитович.
7. Ички муҳофаза майори **Зайцев** Виталий Дмитриевич.
8. Ички муҳофаза майори **Исаков Михаил** Кузьмич.
9. Техника хизмати капитани **Коба** Михаил Федорович.
10. Ички муҳофаза майори **Количев** Николай Алексеевич.
11. Ички муҳофаза старший лейтенанти **Лапин** Валентин Александрович.
12. Ички муҳофаза полковниги **Латипов** Зуфар Гарафуддинович.
13. Ички муҳофаза капитани **Липский** Анатолий Максимович.
14. Ички муҳофаза майори **Мачнев** Сергей Николаевич.
15. Ички муҳофаза капитани **Мемарнишвили** Илья Никифорович.
16. Ички муҳофаза майори **Овсянников** Николай Сергеевич.
17. Ички муҳофаза подполковниги **Омельченко** Дмитрий Николаевич.
18. Ички муҳофаза старший лейтенанти **Орехов** Иван Константинович.
19. Ички муҳофаза полковниги **Петриенко** Дмитрий Захарович.
20. Ички муҳофаза капитани **Русаневич** Андрей Александрович.
21. Ички муҳофаза капитани **Седо** Александр Павлович.
22. Ички муҳофаза капитани **Селиверстов** Петр Иванович.
23. Ички муҳофаза подполковниги **Скопич** Петр Григорьевич.
24. Майор **Смелов** Николай Васильевич.
25. Ички муҳофаза майори **Степанов** Павел Тимофеевич.
26. Ички муҳофаза капитани **Субин** Владимир Трофимович.
27. Ички муҳофаза полковниги **Супрун** Дмитрий Лукич.
28. Ички муҳофаза полковниги **Тройнин** Леонид Андреевич.
29. Ички муҳофаза подполковниги **Убайдуллаев** Ҳожи Хайруллаевич.
30. Ички муҳофаза полковниги **Халдоев** Леонид Васильевич.
31. Ички муҳофаза капитани **Чинулаев** Михаил Александрович.
32. Ички муҳофаза полковниги **Шимко** Григорий Петрович.
33. Ички муҳофаза капитани **Шутов** Николай Михайлович.

«ЖАНГОВАР ХИЗМАТЛАРИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

1. Ички муҳофаза капитани **Антонов** Сергей Иванович.
2. Ички муҳофаза капитани **Бодюл** Алексей Ильич.
3. Ички муҳофаза майори **Большаков** Леонид Семенович.
4. Ички муҳофаза старший лейтенанти **Боровинский** Бронислав Михайлович.
5. Ички муҳофаза капитани **Васин** Дмитрий Тимофеевич.
6. Ички муҳофаза старший лейтенанти **Гаврилин** Борис Михайлович.
7. Ички муҳофаза капитани **Гайсенк** Петр Николаевич.
8. Ички муҳофаза подполковниги **Горяйнов** Александр Иванович.
9. Ички муҳофаза капитани **Жатиев** Шамил Николаевич.
10. Ички муҳофаза капитани **Долуда** Иван Александрович.
11. Капитан **Евтухов** Василий Егорович.
12. Ички муҳофаза старший лейтенанти **Егоров** Николай Иванович.
13. Ички муҳофаза капитани **Железнов** Николай Захарович.
14. Ички муҳофаза старший лейтенанти **Ивахно** Павел Лаврентьевич.
15. Ички муҳофаза майори **Карасев** Григорий Захарович.
16. Ички муҳофаза капитани **Лепехин** Евгений Петрович.
17. Ички муҳофаза майори **Линник** Сергей Сергеевич.
18. Ички муҳофаза майори **Любченко** Дмитрий Семёнович.
19. Ички муҳофаза капитани **Малюга** Николай Семенович.
20. Ички муҳофаза капитани **Мандринин** Василий Федорович.
21. Ички муҳофаза капитани **Маштаков** Александр Павлович.
22. Ички муҳофаза подполковниги **Никишин** Петр Кузьмич.
23. Ички муҳофаза майори **Паршин** Валентин Тимофеевич.
24. Ички муҳофаза старший лейтенанти **Пятков** Валентин Степанович.
25. Ички муҳофаза капитани **Распопов** Ким Степанович.
26. Ички муҳофаза капитани **Рудей** Андрей Иванович.
27. Ички муҳофаза подполковниги **Серегин** Михаил Тихонович.
28. Ички муҳофаза капитани **Соколов** Владимир Платонович.
29. Капитан **Ткаченко** Александр Иванович.
30. Ички муҳофаза капитани **Тлока** Вилиан Петрович.
31. Ички муҳофаза старший лейтенанти **Токарев** Владимир Григорьевич.
32. Ички муҳофаза майори **Топчий** Александр Павлович.
33. Ички муҳофаза старший лейтенанти **Тухтачев** Терентий Тухтачевич.
34. Ички муҳофаза капитани **Федоров** Георгий Иванович.
35. Ички муҳофаза старший лейтенанти **Хвалинский** Борис Владимирович.
36. Ички муҳофаза подполковниги **Хохлачев** Геннадий Дмитриевич.
37. Ички муҳофаза подполковниги **Черняк** Андрей Николаевич.
38. Ички муҳофаза старший лейтенанти Ширинов Исмоил **Толиш** ўғли.
39. Старший лейтенант **Юдин** Николай Павлович.
40. Ички муҳофаза старший лейтенанти **Юрков** Владимир Васильевич.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
А. МИКОЯН.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва. Кремль. 1965 йил 8 май.

ҒОЛИБ ХАЛҚ БАЙРАМИ

ҒАЛАБА КУНИ ШАРАФИГА МОСКВА ҚИЗИЛ МАЙДОНИДА ҲАРБИЙ ПАРАД

Қизил майдон узра ғалаба қанот қоқмоқда. Бугун майдонда баҳорнинг мусаффо ҳавоси, шодухуррамлик кезади, ҳамма тантаналарнинг бошланишини сабрсизлик билан кутади.

Майдоннинг либоси ҳам байрамга муносиб даражада чиройли ва кўркам. Бинолардан бирига «9 май» санаси ва «Ғалаба куни» сўзлари ёзиб қўйилган. «1945» ва «1965» рақамлари йигирма йилдан буён тинч ҳаёт кечираётганлигимиздан далолат бериб туради. Мана шу йигирма йил ичида туғилган кишилар уруш кунларида портлаган бомбаларнинг, ёрилган снарядларнинг, халқ бошдан кечирган машаққатларнинг дарагини ўз ота-оналари оғзидан эшитяптилар, холос. Уруш йилларидаги воқеалар хотираси дилларга маҳкам ўрнашиб қолган. Мамлакат ҳозирги ва бўлажак авлодларнинг озодлигини, бахт иқболини қандай қурбонлар эвазига қаттиқ туриб сақлаб қолганлигини совет кишилари асло унутмайдилар.

Жангчилар қизил байроқ кўтариб жангга кирар эдилар. ГУМнинг олд томонига улуғ Лениннинг портрети солинган байроқ ўрнатиб қўйилибди. «Коммунизм ғалабаси сари, олға!» — деган шиор кўзга яққол ташланади. Партияга, халққа қарата айтилган қуйидаги табриклар Қизил майдон марказида чўғдек товланади: «Яшасин Ленин тузган Совет Иттифоқи шонли Коммунистик партияси!», «Коммунизмнинг шавкатли қурувчиси, ер юзида тинчлик ва барча кишиларнинг бахт-саодати учун мард курашчи — улуғ совет халқига шон-шарафлар!».

Мана шундай улуғ айёмда қадимги майдоннинг ҳуснига ҳусн қўшиб юборган шиорлар совет кишиларининг фикр-ўйларини, орзу-истакларини акс эттириб туради. «Йигирма йил муқаддам герман фашизми устидан буюк ғалаба қозонган совет жангчилари, партизанлари, ишчилари, колхозчилари, интеллигенциясининг қаҳрамонона жасорати халқлар хотирасида абадий яшай берсин!» деган сўзлар пойтахтнинг чет эллик меҳмонларига тушунарли бўлсин учун кўп тилларга таржима қилиб қўйилган.

... Қирқ биринчи йилда совет солдатлари партия чақириғи билан Қизил майдондан фронтга йўл олиб, яна худди шу ернинг ўзига ғалаба билан қайтиб келган эдилар. Улар қирқ бешинчи йилда таслим бўлган фашистларнинг юзлаб байроқларини Мавзолей остонасига келтириб ташладилар. Совет халқи ва унинг армияси жаҳонни инсониятга таҳдид солиб турган мудҳиш хавф-хатардан қутқариб қолдилар. Бизнинг ғалабамиз бошқа мамлакатлардаги ишчилар синфини кескин революцион курашга руҳлантириб юборди, миллий озодлик ҳаракатининг мисли кўрилмаган миқёсларда юксалиб кетишига сабаб бўлди.

Халқимиз урушдан жаҳондийда бўлиб, руҳи тағин ҳам бақувватроқ бўлиб чиқди. Коммунистик партиянинг ташкилотчилик роли уруш вақтида тўла кучи билан намоён бўлди. Ёнимизда социалистик ҳамдўстлик оиласини ташкил этган мамлакатлар бунёдга келганлиги учун биз ҳар қачонгидан ҳам кучлироқ бўлиб қолдик.

Фашистлар Германияси устидан қозонилган ғалабанинг 20 йиллигини бугун байрам қилар эканмиз, биз, тириклар, планетамизда тинчлик бўлиши учун жавобгармиз. Биз, Октябрь ғалабаларини шиддатли жангларда қаттиқ туриб сақлаб қолган кишилар, буни бошқа ҳар кимга нисбатан яхшироқ тушуниб турибмиз.

... Қизил майдонни бошидан охиригача одамлар шовқини тўлдиради. Гранит минбарларга қарасангиз, ўтган уруш ветеранларининг кўкракларидаги жанговар мукофотлар минглаб учқун сингари товланади. Табассумлар, гуллар — мана шуларнинг ҳаммаси байрамнинг умумий симфониясига ярашиб тушмоқда.

Пойтахтдаги фабрика ва заводларнинг илғорлари, колхозчилар, олимлар, ёзувчилар, рассомлар минбарлар томон келишмоқда. Уларнинг кўпи жангдаги жасоратлари ёки шавкатли меҳнатлари билан фашистлар Германияси устидан қозонилган ғалабани таъминлашган.

Минбарларда кўпгина мамлакатлардан келган делегациялар ва коммунистларнинг вакиллари, социалистик мамлакатлардан ҳамда Франция, Англия, АҚШ, кўпгина бошқа давлатлардан келган касаба союз, хотин-қизлар, ёшлар ва бошқа жамоат ташкилотларининг арбоблари, уруш ветеранлари туришибди.

Дипломатик корпус аъзолари, СССРдаги чет эл элчихоналарининг ҳарбий, ҳарбий-денгиз ва ҳарбий-ҳаво атташелари ҳам шу ерда.

Мавзолейнинг марказий трибунасида Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, А. И. Микоян, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. М. Шверник, А. Н. Шелепин, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, Ю. В. Андропов, Б. Н. Пономарев, А. П. Рудаков ўртоқлар турибдилар. Улар билан бирга социалистик мамлакатлар делегацияларининг раҳбарлари: Болгариядан — Б. Велчев, Венгриядан — М. Айтаи, Вьетнам Демократик Республикасидан — Нгиен Суан Нем, Германия Демократик Республикасидан — В. Штоф, Хитойдан — Линь Фэн, Корея Халқ Демократик Республикасидан — Со Чер, Куба Республикасидан — Мануэль Лусардо Гарсиа, Монголия Халқ Республикасидан — Ц. Дугэрсурэн, Польшадан — Р. Стшелецкий, Руминиядан — Э. Боднэраш, Чехословакиядан — З. Фирлингер, Югославиядан — Л. Колишевский, Жазоирдан — Х. Бумедьен ва бин Маҳжублар бор эди. Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси президиумининг раиси Георгий Трайков, Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари, Германия Демократик Республикаси мудофаа миллий кенгашининг секретари Эрих Хонеккер ҳам шу ерда турибди.

Мавзолей трибуналарида гитлерчилар Германияси устидан қозонилган ғалабанинг 20 йиллиги байрамида қатнашиш учун СССР Мудофаа министрлигининг таклифига биноан келган ҳарбий делегацияларнинг бошлиқлари турибдилар.

Мавзолей трибунасида Совет Иттифоқининг маршаллари И. Х. Баграмян, А. А. Гречко, А. И. Еременко, Г. К. Жуков, М. В. Захаров, Н. И. Крилов, К. С. Москаленко, К. К. Рокоссовский, В. Д. Соколовский, авиация бош маршали К. А. Вершинин, флот адмирали С. Г. Горшков, бронетанк қўшинлари бош маршали П. А. Ротмистров ва бошқа ҳарбий бошлиқлар, шунингдек номлари граждандлар уруши вақтидаёқ машҳур бўлган «кекса гвардия» намояндалари, Совет Иттифоқи маршаллари С. М. Будённий, К. Е. Ворошилов, С. К. Тимошенколар турибди.

Трибуналарда ҳозир бўлганлар орасида донг чиқарган учувчиларимиз — уч марта Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари авиация генерал-полковниги А. И. Покришкин ва авиация генерал-лейтенанти И. Н. Кожедуб ҳам бор.

... Курант бонг уради. Кремлнинг Спасск минорасидаги соат миллари роса 10 бўлганини кўрсатади. Парадни қабул қилиб олувчи СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали Р. Я. Малиновский усти очиқ машинада майдонга кириб келади. Парад қўмондони армия генерали А. П. Белобородов унга пешвоз чиқиб, Москва гарнизони қўшинлари Ғалаба куни шарафига ўтказиладиган парадга шай бўлиб турганликлари ҳақида министрга рапорт беради.

— Сизларни Улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган ғалабанинг йигирма йиллик байрами билан табриклайман! — дейди маршал Р. Я. Малиновский, текис саф тортиб турган қўшинлар олдида тўхтаб. Бунга жавобан бир оғиздан айтилган «ура!» садолари янграйди.

Р. Я. Малиновский қўшинларни айланиб чиққач, Мавзолей минбарига кўтарилади ва нутқ сўзлайди.

Ўртоқ Р. Я. МАЛИНОВСКИЙ нутқи

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!

Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Улуғ Ватан урушининг ветеранлари, партизан ўртоқлар!

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари!

Муҳтарам чет эллик меҳмонларимиз!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукумати номидан ҳамда уларнинг топширувига биноан, сизларни катта умумхалқ байрами — фашист агрессорлар устидан қозонилган ғалабанинг 20 йиллиги билан қизғин табриклайман.

Йигирма йил муқаддам Улуғ Ватан уруши ғалаба билан тугаллангач, таслим бўлган фашист вермахтининг байроқлари мана шу ерга, Қизил майдонга келтирилиб, Владимир Ильич Ленин Мавзолейи олдида ерга ташланди.

Ватанимиз тарихида Улуғ Ватан урушидан ҳам қаттиқроқ ва оғирроқ имтиҳон бўлган эмас эди.

Аввал Европадаги бир қанча давлатларни босиб олган гитлерчи галалар ўз зарбасини Совет Иттифоқи устига ёғдирди. Меҳнаткашларнинг жаҳондаги биринчи ватанини қақшатишни, социалистик тузумни йўқ қилишни ва совет халқларини асоратга солишни ўзига мақсад қилиб қўйган шафқатсиз ва кучли ёв бизнинг мамлакатимизга уруш бошлаб келди. Лекин бизнинг Ватанимизга қарши қилич кўтарган ҳар бир кимсанинг бошига қандай кун тушган бўлса, гитлерчи босқинчиларнинг бошига ҳам худди шундай кун тушди. Гитлерчи босқинчилар совет халқининг қўлидаги қиличнинг зарбасидан шармандаларча гўрга кирди.

Бизнинг армиямиз урушнинг дастлабки давридаги даҳшатли жанглардан омон чиқди, сўнгра эса ҳужум ҳаракатларини мисли кўрилмаган миқёсларда кенг авж олдириб, жонажон тупроғимизни фашист оккупантларидан тозалади.

Ўзининг интернационал бурчига содиқ бўлган армиямиз Европадаги асоратга солиб қўйилган халқларнинг гитлерчилар истибдодидан халос бўлиб олишига ёрдам берди ва иттифоқчи давлатларнинг армиялари билан биргаликда фашист йиртқичини ўз уясида ўлдириб саранжомлади. Фашизмни тор-мор келтириш ишига ҳал қилувчи ҳисса қўшган халқимизнинг ва унинг Қуролли Кучларининг мисли сиз жасоратини келажак авлодлар миннатдорчилик билан мангу сақлайдилар. Совет халқи япон милитаристларига қарши урушда ўзининг иттифоқчилик бурчини шараф билан адо этди.

Улуғ Ватан урушида қозонилган ғалаба совет ижтимоий тузумининг устунлигини, социалистик давлатнинг тош-метиндай мустаҳкамлигини ва ҳаётий қобилиятини, Ватанимиз халқларининг маънавий-сиёсий бирлигини, маркача-ленинча идеяларнинг енгилмас кучини кўрсатувчи энг ёрқин далил бўлди.

Совет жангчиларининг дунёни қойил қолдирган ғоявий ва жанговар фазилатлари, уларнинг партия ишига садоқати, букилмас иродаси, мардлиги ва қаҳрамонлиги, совет ҳарбий санъатининг устунлиги, командирлар билан сиёсий ходимларнинг ғоят катта ташкилотчилик қобилиятлари душманга қарши олиб борилган аёвсиз жангларда тўла-тўкис намоён бўлди.

Совет мамлакатининг ичкарисидаги меҳнаткашлар юксак даражада ватанпарварлик кўрсатдилар. Ватан учун ҳар қандай қурбонлар ва машаққатларга бардош беришга тайёр эканликларини намойиш қилдилар. Ишчилар, деҳқонлар, интеллигенция, совет хотин-қизлари, ёшларимиз ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан гитлерчи босқинчилар устидан қозонилган ғалабага жангчилар қатори замин яратдилар. Душманнинг орқа томонида довюраклик билан жанг қилган партизанларимизнинг шавкатли ишларини халқлар асло унутмайдилар.

Коммунистик партия совет кишилари фашист босқинчиларга қарши олиб борган қаҳрамонона курашнинг жону дили ва ташкилотчиси бўлди. Коммунистик партия Советлар мамлакатининг халқларини бир сафга жипслаштирди, уларнинг ҳамма кучларини душманни тор-мор келтиришга сафарбар этди. Совет кишилари ўз партиясига беҳад ишондилар, мана шу ишонч Ватан учун олиб борилган жангларда уларни ғайратлантириб, уларга янги куч-қувват бахш этиб турди.

Гитлерчи босқинчиларга ва уларнинг иттифоқчиларига қарши урушда биз ёлғиз эмас эдик. Польша, Югославия, Чехословакия, Албания, Болгария, Венгрия, Руминия ватанпарварлари, Германия антифашистлари бизнинг жанговар сафдошларимиз эдилар. Совет кишилари Қаршилик кўрсатиш антифашист ҳаракати курашчиларининг мардлигига лозим даражада тан берадилар. Совет кишилари Америка Қўшма Штатлари, Англия, Франция, антигитлерчи коалициядаги ҳамма мамлакатлар халқлари ва армияларининг фашизмни тор-мор келтиришдан иборат умумий ишга қўшган ҳиссасини қадрлайдилар. Хитой халқи япон босқинчиларига қарши қаҳрамонона жанг қилди. Монголия Халқ Республикаси, Корея, Ҳинди-Хитой, Индонезия ва бошқа мамлакатларнинг халқлари япон агрессорларига қарши фидокорлик билан курашдилар.

Улуғ Ватан урушидаги ғалабани осонликча қўлга киритганимиз йўқ. Совет халқининг миллион-миллион ўғил-қизлари шу ғалаба йўлида ўз жонларини қурбон қилдилар, қонларини тўкдилар, сиҳат-саломатликларидан айрилдилар. Душман етказган жароҳатларни даволаб олган қудратли Совет давлати ҳозир ўз кучлари айни гуллаб-яшнаган паллада турибди ва Ленин йўлидан комил ишонч билан коммунизм сари бормоқда. Фашизмнинг қора кучлари устидан қозонилган ғалаба Совет Иттифоқининг халқаро миқёсдаги обрўсини тағин ҳам баланд кўтариб юборди, жаҳондаги воқеаларнинг боришига социализмнинг кўрсатаётган таъсирини кучайтирди. Бу ғалаба жаҳон социализм системасининг ташкил топишига, мана шу системанинг ер шарининг учдан бир қисмида катта-катта ютуқларни қўлга киритишига ёрдам берди.

(Охири учинчи бетда).

Тошкент, 9 май 1965 йил. В. И. Ленин майдони. Суратларда: Ғалаба куни шарафига бағишланган ҳарбий парад.

И. Глауберзон фотолари.

ҒОЛИБ ХАЛҚ БАЙРАМИ

(Боши иккинчи бетда).

Миллий озодлик ҳаракати кучайиб, ғоят кенг миқёсларга етди, шу ҳаракатнинг берган зарбалари остида империализмнинг мустамлакачилик системаси қулади.

Айни маҳалда уруш натижасида империализмнинг позициялари заифлашиб қолди, унинг энг ваҳший ва босқинчи отряди бўлган гитлерчилар фашизми билан япон милитаризми эса қақшатқич мағлубиятга учради. Бироқ, фактлар шундан далолат бериб турибдики, ўтмиш сабоқлари империалистик лагерь корчалонларига ва аввало Америка Қўшма Штатларига унчалик кор қилмаганга ўхшайди. Улар халқларнинг социал тараққиёт сари боришини тўхтатиб қўйишга уриниб, инсониятга яна уруш бошлаймиз, деб таҳдид солмоқдалар.

Америка Қўшма Штатларининг империалистлари Ғарбий Германия реваншчилари билан шармандаларча тил бириктирди, уларнинг Шарққа янги юриш бошлаш ҳақидаги режаларини рағбатлантирмоқда. Уларнинг ўзига қолса, собиқ гитлерчи генералларнинг қўлига ядро қуролини бериб қўймоқчи.

Америка империалистлари Шарқи-Жанубий Осиёда ҳарбий можароларни авж олдирмоқда. Вьетнам Демократик Республикасига қарши бошлаган агрессиясини ва қаҳрамон Куба халқига қарши қилаётган игвогарликларини тўхтатгани йўқ. Улар Вьетнам халқига қарши олиб бораётган қирғинчилик урушида энг ёвуз жиноятларни қилишга, шу жумладан заҳарли газларни ишлатишга бориб етди.

Пролетар интернационализми принципларига содиқ бўлган совет халқи қаҳрамон Вьетнам халқига зарур бўлган ёрдамни кўрсатмоқда ва кўрсата беради.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати тинчлик ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилар эканлар, империалистларнинг кирдикорларини ниҳоятда диққат-эътибор билан кузатиб турибдилар. Ватанимизнинг мудофаа қобилиятини ошириш, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотини янада мустаҳкамлаш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Совет жангчилари ўзларининг шонли жанговар традицияларига амал қилиб, жонажон Ватанни ҳимоя қилиш соҳасидаги ўз муқаддас бурчларини адо этишга ҳамда қардош социалистик мамлакатларнинг армиялари билан қўлни-қўлга бериб, ҳар қандай агрессорни қақшатишга ҳар доим тайёрдирлар.

Герман фашизми устидан буюк ғалаба қозонган совет жангчилари, партизанлари, ишчилари, колхозчилари, интеллигенциясининг қаҳрамонона жасорати халқлар хотирасида мангу яшай берсин!

Ватанимизнинг озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган қаҳрамонларга абадий шон-шарафлар!

Яшасин ғалабалар билан шон-шуҳрат қозонган шавкатли Совет Қуролли Кучлари!

Яшасин улуғ ва ғолиб совет халқи!

Барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси жонажон Коммунистик партияга шон-шарафлар!

Ура!

* * *

Совет Иттифоқи гимни майдон узра улуғвор янграй бошлар экан, салют бериш учун отилган тўплар садоси гимн куйига қўшилиб кетади.

Қўшма ҳарбий оркестр «Ғалаба марши»ни чалади. Қизил майдонга Ғалаба байроғи олиб кирилади. Улуғ Ватан урушининг алангаси ичра олиб ўтилган ва рейхстаг устига тикилган бу байроқ бутун совет халқи учун тантана рамзидир. Байроқни рейхстагни штурм қилган батальон командири, Совет Иттифоқи Қаҳрамони полковник К. Я. Самсонов кўтариб олган. Унинг икки ёнида Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари запасдаги сержант М. А. Егоров билан запасдаги младший сержант М. В. Кантария келишмоқда. Гитлерчилар Германияси узил-кесил тор-мор келтирилганлигининг символи бўлиб қолган мана шу байроқни рейхстаг устига шу азаматлар тиккан эдилар. Пиёда аскарлар, учувчилар ва денгизчилардан иборат фахрий қоровул Ғалаба байроғига ҳамроҳ бўлиб ўтади.

Уларнинг кетидан дукур-дукур қадам ташлаб ёш барабанчилар келишмоқда.

Тингловчилари минбарлар ёнидан ўтиб бораётган М. В. Фрунзе номидаги академия Ленин, Қизил Байроқ орденлари ва I даражали Суворов ордени билан мукофотланган. Шу академия қўйнидан кўпгина атоқли лашкарбошилар, жасур ва тажрибали командирлар етишиб чиққан. 1917 йилда Қишлик саройни штурм қилишда қатнашган, Гражданлар ва Улуғ Ватан урушларининг ветерани, академия бошлиғи Совет Иттифоқи Қаҳрамони армия генерали П. А. Курочкин олдинда келмоқда. У 1945 йилда Москвада ўтказилган Ғалаба парадида ҳам иштирок этган.

В. И. Ленин номли Ленин орденли Қизил байроқли Ҳарбий сиёсий академия, Ф. Э. Дзержинский номли Ленин ва Суворов орденли Ҳарбий инженерлик академияси, Ленин орденли Қизил байроқли Бронетанк қўшинлари ҳарбий академиясининг тингловчилари ўтиб боришади.

Марш куйи ўзгаради. В. В. Куйбишев номли Қизил байроқли Ҳарбий инженерлик академиясининг офицерлари ва генераллари минбарлар ёнидан ўтишмоқда. Улар Порт Артур мудофаасининг қаҳрамони Р. И. Кондратенко, совет ҳарбий инженери, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Д. М. Карбишев сингари ўз талабаларининг традицияларини ардоқлаб сақлашмоқда.

Химиявий муҳофаза ҳарбий академиясининг тингловчилари дуркун-дуркун қадам ташлайдилар. Душман маккордир, шунинг учун ҳамма вақт ҳушёр бўлиш керак. АҚШ империалистларининг Ҳинди-Хитойдаги агрессияси ва улар Жанубий Вьетнамнинг тинч аҳолисига қарши заҳарли моддаларни ишга солганлиги бу гапимизнинг далилидир.

Қизил майдон узра «Тобора баланд учайлик» деган авиация маршининг куйи янграйди. Навбат учувчиларники! Урушда шуҳрат қозонган шунқорлар, Ватанимиз тинч осмонининг зийрак қўриқчилари кириб келишмоқда. Қизил байроқли Ҳарбий-ҳаво академияси ўтиб бормоқда. Уч марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони И. Н. Кожедуб шу академиянинг талабаларидандир. Совет Иттифоқи Қаҳрамони космонавт учувчи полковник П. И. Беляев мана шу академияда тарбия кўрган. Ҳозир у, академиянинг адьюнктидир.

Н. Е. Жуковский номли Ленин орденли Қизил байроқли Ҳарбий ҳаво инженерлик академиясининг тингловчилари «Ишонаман, дўстлар» деган марш-қўшиқ садолари остида қадам ташлаб келишмоқда. Донгдор фазокорларимиздан Ю. Гагарин, Г. Титов, П. Попович, А. Николаев, В. Биковский, А. Леонов, В. Николаева-Терешковалар мана шу академияда ўқишади. СССР космонавт учувчиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. М. Комаров академияни тамомлаб чиқди. Космос қаҳрамонлари бугун мана шу ерда, Мавзолей олдида турибдилар.

Ленин орденли РСФСР Олий Совети номидаги Москва умумқўшин командирлари тайёрлаш Қизил байроқли билим юртининг талабалари Улуғ Ватан уруши тарихига шонли саҳифаларни ёзиб қолдирдилар. Шахсан В. И. Лениннинг кўрсатмаси билан ташкил этилган бу ўқув юрти Совет Армиясининг энг кекса билим юртидир.

В. Мураделининг «Чегарачи солдатлар» деган марш-қўшиғи янграйди. Яшил фуражкали жангчилар ўтган урушда немис-фашист қўшинларининг биринчи зарбасини кўкракларини қалқон қилиб кутиб олган эдилар. Сафларда чегарачи қўшинларнинг ветеранлари билан ўз оталари шуҳратининг ворислари боришмоқда. Мана шу парадда қатнашаётган курсантларнинг кўпчилиги кўкракка тақиладиган «Аълочи чегарачи», «Совет Армиясининг аълочиси» нишонлари билан мукофотланган.

Ф. Э. Дзержинский номли, алоҳида мотоўқчи дивизия колоннаси Қизил майдонга кириб келади. Дивизияда тарбияланган минглаб жангчилар уруш йилларида орден ва медаллар билан тақдирланди. Ўнлаб кишига Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. Дивизиянинг шахсий состави дзержинскийчиларнинг жанговар традицияларини муқаддас сақламоқда ва кўпайтирмоқда.

М. И. Калинин номли гвардиячи Тамань мотоўқчи дивизиясининг бўлинмалари келмоқда. Аъло даражали қурол-яроғларга ва ажойиб жанговар техникага эга бўлган мана шу машҳур армия қўшилмасини ким билмайди дейсиз! Улуғ Ватан уруши йилларида дивизия шонли жанговар йўлни босиб ўтди. Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлган ўттиз уч баҳодир — таманликларнинг ифтихоридир.

Таманликлар кетидан Қизил майдонда «қанотли пиёдалар» пайдо бўлади. Десантчилар ўз тўплари ва танкларини эргаштирганларича машиналарда ўтишади.

Занжирли ғилдиракларнинг ғижирлаши «Танкчилар марши»га жўр бўлади. Гвардиячи Кантемировка дивизиясининг жанговар машиналари келмоқда. Танкчилар кунини байрам қилиш бошлаб берилган кун — 1946 йил 9 сентябрда дивизия тўла состави билан Қизил майдондан марш-парад қилиб ўтган эди. Дивизиянинг жанговар йўли Волга бўйларидан бошланди. Кантемировчилар олдингилардан бири қатори Эльба бўйларига чиққач, тоғлардан ошиб ўтиб, Прага қўзғолончиларига ёрдамга бордилар. Дивизияда 31 киши Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини олишга сазовор бўлди.

Қудратли тягачлар турли калибрдаги артиллерия тўпларини минбарлар ёнидан тортиб ўтади. Реактив установкалар кўзга ташланади.

Навбат ҳар хил типдаги бошқарилувчи зенит ракеталари колоннасига келади. Бу ракеталар ҳаво ҳужумидан мудофаа қилувчи қисмларимизнинг қўлида ишончли қуролдир. Зенит ракеталар қандай баландликда учишидан қатъи назар, осмонда ҳар қандай самолётларни ва қанотли ракеталарни йўқ қилиб ташлашга қодир. Ҳозир агрессорларнинг Ватанимиз ҳаво чегарасини бузиб жазосиз қоладиган ҳужум воситалари йўқ!

Ўтган параддаги каби бу гал ҳам ракеталарга қарши ишлатиладиган энг янги улкан ракеталар томошабинларнинг диққат марказида бўлди. Бизнинг бундай ракеталаримиз ўз вақтида ва ҳимоя қилинаётган шаҳарлардан анча олисда агрессорнинг баллистик қитъалараро ракеталарини ҳамда сув ости кемаларидан отган ракеталарини бехато мажақлай олади.

Қуруқликдаги қўшинлар ракеталари колоннасига Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси полковник В. Т. Луценко бошчилик қилмоқда. Артиллериячи жангчилар машиналарга тушиб олишган.

Океанларда сузиб юрувчи сув ости кемаларимизнинг баҳайбат ракеталари минбарлар олдидан ўтади. Қудратли зарбдор ядро қалпоғи бўлган баллистик ракеталар сув остидан отилади ҳамда учган жойидан бир неча минг километр наридаги нишонга тўппа-тўғри бориб тегади.

Бизнинг Ҳарбий-Денгиз Флотимиз ихтиёрида мана шундай ва бошқа хил биринчи даражали ракеталар билан қуролланган ракетали атом сув ости кемалари етарли миқдорда бор.

Ҳарбий парадни якунлаб, Қизил майдонга стратегия вазифаларини бажарувчи ракета қўшинлари кириб келади. Бу қўшинлар Ватанимиз ҳарбий қудратининг негизи бўлиб, мамлакатимиз хавфсизлигини гарантиялаб турибди.

«Ўртача масофали» ракеталар деган ракеталарни биринчи марта кўряпмиз. Шундай ракеталарнинг баъзи янги хиллари энг олис қитъаларга етиб бора олади. Ўзи юрар учирувчи установкаларга ўрнатилган қаттиқ ёқилғида ишловчи, ўртача масофали ракеталар келмоқда. Бундай стратегик ракеталар ўз позицияларини доимо ва тезда ўзгартириб туради, шунинг натижасида душман уларга зарар етказа олмайди. Бу ракеталар ҳамма вақт дарҳол ҳаракат қилишга тайёр туради.

Қудрати жиҳатидан ҳали тенги бўлмаган қитъалараро ракеталар келмоқда. Уларни биз ўтган йилги параддан бери биламиз.

Лекин ҳозир қаттиқ ёқилғида ишлайдиган уч босқичли қитъалараро ракеталар ўта бошлади. Конструкцияси мукаммал, ўзи ишлатиш учун содда ва ишончли бўлган бу ракеталарга хизмат қилиш тўла равишда автоматлаштирилган. Уларни жуда қисқа вақт ичида ҳам шахталардан, ҳам бошқа майдончалардан учириш мумкин. Ниҳоят, гигант орбитал ракеталар ўтиб, парадга гултож бўлади. Улар космик кемаларни фазога дадил чиқариб қўяётган учирувчи ракеталарга ўхшайди. Бу ракеталар учун учиш масофасининг чегараси бўлмайди, зарбдор ядро қалпоқчаларининг эҳтимол тутилган қудрати эса мисли кўрилмаган даражададир. Шу типдаги ракеталарнинг асосий хусусияти душманнинг объектларини ҳар қандай йўналишдан бориб яксон қила олади. Шунинг учун ракеталар ҳужумидан мудофаа қилувчи воситалар амалда уларга зарар етказа олмайди.

Бугунги парад совет ракетасозлигининг юксак савиясини яна бир марта намойиш қилиб кўрсатди. Бизда ядро ва бошқа хил зарбдор қалпоқлари бўлган жуда ҳар хил ракеталар бор. Бу эса уруш бошлашга журъат этадиган ҳар қандай агрессорни янчиб ташлаш борасидаги жанговар вазифаларнинг сўзсиз ҳал қилинишини таъминлайди.

Совет Армиясининг барча жангчилари сингари ракетачи жангчилар ҳам ўз маҳоратларини кундан-кунга такомиллаштирмоқдалар. Парад қатнашчилари орасида жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочилари, малакали мутахассислар, чувончи, ракетачи офицерлардан Ягодин, Сазонов, Кульбед, старшина Перлинен, младший сержант Дворников, оддий аскарлардан Новогородский, Байдаковлар бор эди.

Стратегия вазифаларини бажарувчи ракета қўшинларининг шахсий состави ўз даҳшатли қуроли ёнида ҳушёрлик билан вахтада турибди. Кучли ядро зарядлари билан қуроллантирилган совет қитъалараро ракеталари — тинчликни таъминлашнинг қудратли воситасидир.

Минг карнайдан иборат оркестр майдоннинг бутун энини эгаллаган ҳолда ўтиб боради. Оркестрчилар Ватанимиз пойтахти Москвага бағишланган марш садолари остида қадам ташлайдилар.

...Парад тугади. Совет давлати ва унинг Қуролли Кучларининг ҳарбий қудрати юксалиб кетганлиги шу куни намойиш қилинди. Мана шу енгилмас куч — коммунизм қураётган улуғ халқимиз, социалистик лагерь мамлакатларидаги халқлар, бутун прогрессив инсоният тинчлиги ва хавфсизлигининг ишончли гарантиясидир. Ғалаба куни шарафига ўтказилган ҳарбий парад қудратимиз, шон-шарафимиз ва шавкатимиз, ер юзида тинчликни сақлаб қолишга маҳкам бел боғлаганлигимизни улуғловчи салобатли гимн сифатида садо берди.

Б. ЛУКЬЯНОВ, С. ФРОЛКИН, Л. ШЕВЦОВ,
ТАСС мухбирлари.
Москва, 9 май.

Тошкент, 9 май 1965 йил. В. И. Ленин майдони. Суратларда Ғалаба куни шарафига бағишланган ҳарбий парад. И. Глауберзон фотолари.

СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида совет халқи эришган ғалабанинг йигирма йиллиги байрам қилинаётганлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати 9 майда Кремлдаги Съездлар саройида қабул маросими ўтказдилар.

Қабул маросимида Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари, СССРнинг партия, давлат, жамоат арбоблари, атоқли ҳарбий саркардалар, кекса большевиклар, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари ҳозир бўлишди.

Меҳмонлар орасида гитлерчилар Германияси устидан қозонилган ғалабанинг йигирма йиллиги байрамида қатнашмоқ учун Москвага келган чет эл делегациялари, қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг вакиллари, СССРдаги чет эл дипломатик ваколатхоналарининг бошлиқлари, совет ва чет эл журналистлари, руҳонийларнинг олий намояндалари бор эди.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев қабул маросимида ҳозир бўлганларга мурожаат қилиб, нутқ сўзлади.

— Бугун, — деди у, — ҳаммамиз учун катта ва қувончли кун. Бундан йигирма йил муқаддам биз буюк тарихий ғалабага эришган эдик. Германия фашизми бутунлай тор-мор келтирилди ва ҳеч сўзсиз таслим бўлди.

Гитлерчиларга қарши курашнинг асосий оғирлигига бардош берган совет халқи, бизнинг шонли Армиямиз ҳақиқатан ҳам матонат, мардлик ва қаҳрамонлик мўъжизаларини кўрсатдилар.

Совет кишилари узоқ давом этган тўрт йил мобайнида мамлакат ичида ва фронтда ўзларининг кучларини ҳам, жонларини ҳам аямай, зўр матонат билан ғалабани тоблаб келдилар. Шунинг учун ҳам улар енгиб чиқдилар, ўз Ватанининг озодлиги ва мустақиллигини сақлаб қолдилар, социализм ғалабаларини сақлаб қолдилар, инсониятни фашизм вабосидан қутқариб қолдилар.

Шонли йигирма йилликни нишонлар эканмиз, — деди Л. И. Брежнев, — биз ялпи курашдаги дўстларимиз ва иттифоқчиларимизни, Қаршилик ҳаракатининг мард жангчиларини, фашистларга қарши кўтарилган қўзғолонларнинг қаҳрамонларини миннатдорчилик билан ҳурматлаб эсга оламиз!

Урушдан кейинги йигирма йил ичида бизнинг Ватанимиз катта йўлни босиб ўтди ва қудратли социалистик давлатга, коммунизм қураётган мамлакатга айланди.

Биз тинч меҳнат билан машғулмиз. Бироқ, жаҳонда ҳарбий авантюраларнинг ишқибозлари ҳали ҳам борлигини унутмаймиз.

Душманга зарба бермоқ учун Қуролли Кучларимизнинг ҳамма нарсаси борлигини ва кимки чегараларимизнинг дахлсизлигини бузишга, бизнинг тинч меҳнатимизни бузишга уринса, ундан шафқатсиз қасос олиниши муқаррарлигини бугун Қизил майдонда кўрдик.

Барча совет кишиларини, шонли жангчиларни, чет эллардан келган меҳмонларни, фашизмни тор-мор келтириш улуғ ишига ўз ҳиссасини қўшган кишиларнинг ҳаммасини Л. И. Брежнев Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан ғалабанинг йигирма йиллиги билан қизғин қутлади ва уларнинг ҳаммасига яхши сиҳат-саломатлик, ишларида муваффақиятлар ва катта бахт-саодат тилади.

СССР Мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали Р. Я. Малиновский микрофон олдига келади.

Бугун биз Кремлдаги Съездлар саройида тўпланиб шарафлаётган воқеа тўғрисида, — деди министр, — халқимиз билан, партия билан, шонли Қуролли Кучларимиз билан фахрланмай ва тўлқинланмай гапириш қийин.

Улуғ Ватан уруши бундан йигирма йил муқаддам қаттиқ жангларда қўлга киритилган ва узоқ кутилган ғалаба билан тугалланди. Бу урушда бизнинг халқимиз ўзининг қаҳрамон халқ эканлигини, паҳлавон халқ эканлигини кўрсатди. Унга ташаккуримизни изҳор этамиз, икки букилиб таъзим қиламиз.

Урушнинг даҳшатли кунларида бутун дунё совет кишиларининг мардлигига ва матонатига, лашкарбошиларимизнинг саркардалик санъатига қойил бўлди. Мана шулар, уруш ветеранлари совет жангчиларининг янги бўғини билан бирга бугун ҳарбий парадда Қуролли Кучларимизнинг қудратини намойиш қилдилар.

Уруш йилларида совет халқи шонли Коммунистик партиямиз раҳбарлигида улуғ Ленин байроғи остида ғалаба сари борди.

Р. Я. Малиновский Совет Қуролли Кучларининг шахсий состави номидан жонажон Коммунистик партия ва унинг коллектив раҳбарлиги учун, унинг жанговар штаби — ленинчи Марказий Комитет учун, Совет Қуролли Кучлари тўғрисида, Улуғ Ватанимизнинг мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётган партия учун қадаҳ кўтаришни таклиф қилади. Биз чексиз содиқ бўлган, бизни коммунизмга олиб бораётган партия учун!

Л. И. Брежнев ва Р. Я. Малиновский ўртоқларнинг нутқлари зўр диққат ва эътибор билан тингланди, қарсаклар билан бир неча марта бўлиниб турди.

Қабул маросими қардошлик, самимийлик вазиятида ўтди.

(ТАСС).

ПАРТИЯ ВА СОВЕТ ДАВЛАТИ РАҲБАРЛАРИГА ЮБИЛЕЙ МЕДАЛЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоян Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарларига 9 майда Кремлда «1941 — 1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида қозонилган ғалабанинг йигирма йиллиги» юбилей медалларини топширди.

Медаллар Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. М. Шверник, А. Н. Шелепин, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, Ю. В. Андропов, Б. Н. Пономарев, А. П. Рудаков ўртоқларга, шунингдек СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари В. Э. Димшиц, М. А. Лесечко, П. Ф. Ломако, Н. Т. Новиков, Л. В. Смирновларга топширилди.

Ўртоқ А. И. Микоянга юбилей медалини КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев топширди. (ТАСС).

Қаҳрамон шаҳарларга шон-шарафлар

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЛЕНИНГРАД ҚАҲРАМОН ШАҲРИГА «ОЛТИН ЮЛДУЗ» МЕДАЛИ ТОПШИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ленинград шаҳри меҳнаткашларининг Ватан олдидаги жуда катта хизматлари, душманнинг узоқ вақт давом этган оғир блокадаси шароитида немис-фашист босқинчиларига қарши курашда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганликлари учун ва 1941 — 1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган ғалабанинг 20 йиллигини нишонлаш юзасидан илгари мана шу хизматлари учун Ленин ордени билан мукофотланган қаҳрамон Ленинград шаҳрига **«Олтин Юлдуз»** медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
А. МИКОЯН.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1965 йил 8 май.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ҚАҲРАМОН ВОЛГОГРАД ШАҲРИГА ЛЕНИН ОРДЕНИ ВА «ОЛТИН ЮЛДУЗ» МЕДАЛИ ТОПШИРИШ ТЎҒРИСИДА

Волгоград шаҳри меҳнаткашларининг Ватан олдидаги жуда катта хизматлари, немис-фашист босқинчиларга қарши курашда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганликлари учун ва 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган ғалабанинг 20 йиллигини нишонлаш юзасидан қаҳрамон Волгоград шаҳрига **Ленин** ордени ва **«Олтин Юлдуз»** медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
А. МИКОЯН.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1965 йил 8 май.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

КИЕВ ҚАҲРАМОН ШАҲРИГА «ОЛТИН ЮЛДУЗ» МЕДАЛИ ТОПШИРИШ ТЎҒРИСИДА

Киев шаҳри меҳнаткашларининг Ватан олдидаги жуда катта хизматлари, немис-фашист босқинчиларга қарши курашда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганликлари учун ва 1941 — 1945 йиллардаги Ватан урушида совет халқи қозонган ғалабанинг 20 йиллигини нишонлаш юзасидан илгари мана шу хизматлари учун Ленин ордени билан мукофотланган қаҳрамон Киев шаҳрига **«Олтин Юлдуз»** медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
А. МИКОЯН.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1965 йил 8 май.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СЕВАСТОПОЛЬ ҚАҲРАМОН ШАҲРИГА ЛЕНИН ОРДЕНИ ВА «ОЛТИН ЮЛДУЗ» МЕДАЛИ ТОПШИРИШ ТЎҒРИСИДА

Севастополь шаҳри меҳнаткашларининг Ватан олдидаги жуда катта хизматлари, немис-фашист босқинчиларга қарши курашда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганликлари учун ва 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган ғалабанинг 20 йиллигини нишонлаш юзасидан қаҳрамон Севастополь шаҳрига **Ленин** ордени ва **«Олтин Юлдуз** медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
А. МИКОЯН.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1965 йил 8 май.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ҚАҲРАМОН ШАҲАР ОДЕССАГА ЛЕНИН ОРДЕНИ ВА «ОЛТИН ЮЛДУЗ» МЕДАЛИ ТОПШИРИШ ТЎҒРИСИДА

Одесса шаҳри меҳнаткашларининг Ватан олдидаги жуда катта хизматлари, немис-фашист босқинчиларга қарши курашда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганликлари учун ва 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган ғалабанинг 20 йиллигини нишонлаш юзасидан қаҳрамон Одесса шаҳрига **Ленин** ордени ва **«Олтин Юлдуз»** медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
А. МИКОЯН.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1965 йил 8 май.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

БРЕСТ ҚАЛЪАСИГА «ҚАҲРАМОН ҚАЛЪА» ДЕГАН ФАХРИЙ НОМ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Брест қалъасининг ҳимоячилари гитлерчи босқинчиларнинг Совет Иттифоқига қўққисдан ва хиёнаткорона қилган ҳужумини қайтариб, жуда оғир шароитларда немис-фашист агрессорларга қарши курашиб, юксак ҳарбий жасорат, оммавий қаҳрамонлик ва мардлик кўрсатдилар. Бу эса совет халқи мислсиз сабот-матонатининг рамзи бўлиб қолди.

Брест қалъаси ҳимоячиларининг Ватан олдидаги жуда катта хизматларини тақдирлаш ва совет халқининг 1941 — 1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабасининг 20 йиллигини нишонлаш юзасидан Брест қалъасига **«Қаҳрамон қалъа»** деган фахрий ном берилсин, **Ленин** ордени ва **«Олтин Юлдуз»** медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
А. МИКОЯН.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1965 йил 8 май.

ХАЛҚ АРМИЯСИНИНГ АЗИМ ҚАДАМЛАРИ

ТОШКЕНТДАГИ В. И. ЛЕНИН НОМЛИ МАЙДОНДА ҲАРБИЙ ПАРАД

Инсониятнинг хотирасида асрлар бўйи сақланиб қоладиган саналар бор. 1945 йил 9 май куни — маккор, йиртқич, очкўз гитлерчилар Германияси ҳалок бўлган кун жаҳоннинг барча кишилари учун худди шундай шодиёна кун бўлиб келди ва шундай бўлиб қола беради. Жаҳон эркин нафас олди. Совет халқи қаҳрамонона меҳнати билан, жанг майдонларида тилларда достон бўлиб қолган баҳодирона жасорати билан буюк ғалабага эришди.

Ҳар бир хонадон, ҳар бир оила ана шу ғалабани кутар эди. Бизнинг мамлакатимиз оғир синовлардан ўтди. Лекин совет халқининг қалбида ғалабамизга бўлган қатъий ишонч доим жўш уриб келган эди.

Орадан йигирма йил ўтди. Уруш натижасида кул қилиб кўкка совурилган экинзорларга ҳаёт қайтиб келди. Гўзал шаҳар ва қишлоқлар харобалар устида қад кўтарди. Уруш жароҳатларини даволаган совет кишилари буюк мўъжизалар яратдилар. Совет солдати қаттиқ туриб қаҳрамонона ҳимоя қилган катта ва кичик марралар ҳали ҳам эсимизда турибди, ҳозирги кунда орамизда бўлмаган кишилар алами дилимиздан кўтарилган эмас...

Ер юзидаги оддий кишиларнинг ҳаммаси, ижодкор халқимиз Совет Армиясини, халоскор армияни зўр иззат-ҳурмат ва абадий миннатдорчилик билан тилга олмоқдалар. Ленин, шонли Коммунистик партия тинчликнинг енгилмас таянчи бўлган бу армияни вужудга келтирдилар ва тарбиялаб ўстирдилар.

...Тошкентдаги В. И. Ленин номли майдон. 9 майда қизил байроқларгина эмас, балки халқимиз беҳад севган армия жангчиларининг текис сафлари ҳам майдоннинг ҳуснига ҳусн қўшди. Мард, очиқ чеҳрали солдатлар сафга тизилганлар. Ҳамма фашистлар Германияси устидан қозонилган ғалабанинг 20 йиллигига бағишланган парадни бошлаб юборишга шай бўлиб турибди. Ҳукумат уйининг биносига Карл Маркс ва В. И. Лениннинг, КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзоларининг катта портретлари, совет халқини ва унинг Қуролли Кучларини улуғловчи улкан транспарантлар қўйилган.

Майдоннинг ўртасида бир қўлида ҳар қандай душманни қириб ташлашга қодир бўлган даҳшатли қиличини, иккинчи қўлида эса ўзи қутқазган гўдакни бағрига босиб турган халоскор жангчининг суратини кўрамиз. Кўкракларига автомат тақиб олган жангчилар шу сурат атрофида иттифоқдош республикаларнинг давлат байроқлари олдида фахрий қоровулликда турибдилар.

Минбарларда революция ветеранлари, улуғ Ленин билан бирга истиқбол йўлини очиб берган кишилар, Ватан урушидаги буюк жангларнинг қаҳрамонлари — Октябрь ғалабаларини қон тўкиб қаттиқ ҳимоя қилган кишилар ва оталарининг изидан бораётган ажойиб ёшларимиз турибди. Булар орасида ишчилар, ишлаб чиқариш новаторлари, мўл ҳосил усталари, фан ва маданият арбоблари бор эди. СССР Олий Совети ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари ҳам шу ерда ҳозир бўлдилар.

Ҳукумат минбарида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари ва Президиум аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Е. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, Ш. Р. Рашидов, И. М. Нажесткин ўртоқлар турибдилар.

Эрталаб соат тўққиз. Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондони армия генерали, Совет Иттифоқи Қаҳрамони И. И. Федюнинский парад қўмондони генерал-лейтенант Л. И. Бауковнинг рапортини қабул қилади ва қўшинларни айланиб чиқади.

И. И. Федюнинский минбарга чиқади ва парад қатнашчиларига қарата нутқ сўзлайди.

Қўмондон Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети Президиуми ва ҳукумати номидан ҳамда уларнинг топшириғига биноан солдат ва сержантларни, офицер ва генералларни, Тошкент шаҳрининг ва бутун Совет Ўзбекистонининг меҳнаткашларини Совет Иттифоқининг фашистлар Германияси устидан қозонган жаҳоншумул-тарихий ғалабаси кунининг йигирма йиллиги билан табриклайди.

Мамлакатимизнинг халқлари, Совет Армиясининг жангчилари, социалистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари, бутун прогрессив инсоният шонли 9 май кунини, жаҳон империализмининг энг ёвуз ва энг ашаддий отряди бўлган герман фашизми устидан социализм, демократия ва тинчлик кучлари ғалабасини улуғ умумхалқ байрами куни сифатида нишонламоқдалар.

Урушнинг биринчи давридаги оғир синов ва машаққатлар совет халқи ва Совет Армиясининг чексиз сабот-матонатини бўшаштира олмади, уларнинг ҳаққоний ишимизнинг муқаррар ғалаба қозонишига чексиз ишончларини сусайтира олмади.

Инсониятни энг кўп вайронгарчилик келтирган, жуда катта қирғинчилик уруши гирдобига ташлаган фашистлар Германияси ер билан яксон қилинди.

Ўзбек халқининг шонли фарзандлари Ватанимиздаги барча қон-қардош халқлар вакиллари билан биргаликда оғир жанг майдонларида душманга қарши мардона курашдилар. Ўзбекистон меҳнаткашлари оғир уруш йилларида зўр жасорат ва қаҳрамонлик билан меҳнат қилдилар. Ўзбекистон уруш йилларида Совет Армиясини қурол-яроғ ва ҳарбий техника билан таъминлаб турган энг муҳим арсеналларнинг бири бўлди.

Совет Иттифоқи иккинчи жаҳон урушида герман фашизмини ва япон милитаризмини тор-мор келтиришда ҳал қилувчи роль ўйнади. Герман фашизми ва япон милитаризмининг тор-мор қилиниши Европа ва Осиёдаги бир қанча мамлакатлар халқларининг капиталист ва помешчиклар ҳокимиятини ағдариб ташлаши ва жаҳон социалистик системасининг вужудга келиши учун қулай шарт-шароит яратди.

Совет кишилари ва совет жангчиларининг мислсиз зўр жасорати, мардлиги ва шижоаткорлиги, уларнинг ўтган урушда қозонган жаҳоншумул тарихий ғалабасининг шон-шуҳрати абадий яшайди.

Эндиликда кенг авж олдириб юборилган коммунизм қурилишининг қудратли одими ана шу буюк ғалабага ҳамоҳанг бўлиб эшитилмоқда. Совет кишилари ўзларининг битмас-туганмас куч-ғайратларини коммунизм қурилишига бағишладилар.

Ўзбекистон меҳнаткашлари мамлакатнинг экономикасини ривожлантиришга муносиб ҳиссаларини қўшдилар. Республика саноати 1964 йилда маҳсулот ишлаб чиқариш планини муддатидан илгари бажарди. Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўтган йили пахтадан рекорд ҳосил етиштирдилар.

Социалистик Ўзбекистон етти йилликнинг охирги йили бўлган 1965 йил ишлаб чиқариш планларини муддатидан илгари бажариш учун зўр ғайрат ва шижоат билан кураш олиб бормоқдалар.

Ватанимизнинг ана шу янги ғалабалари совет социалистик тузумининг буюк афзалликларини, совет халқининг ижодий даҳосини жуда яққол ифода этади.

Совет халқининг герман фашизми устидан қозонган тарихий ғалабалари ва коммунизм қурилишининг кенг қулоч ёйганлиги ҳарбий авантюралар ишқибозларини ғоят жиддий огоҳлантиради. Совет Иттифоқига, барча социалистик мамлакатларга, тинчлик, демократия ва тараққиёт кучларига синфий нафрат туйғулари билан қараётган империалистик давлатларнинг реакцион кучлари янги жиноий ҳарбий авантюралардан ҳали воз кечганларича йўқ. Империалистлар Яқин ва Ўрта Шарқ мамлакатларига алоҳида эътибор бермоқдалар.

Бундай шароитда Коммунистик партия ва Совет ҳукумати бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда мамлакатимизнинг ва социалистик системадаги барча мамлакатларнинг мудофаасини энг юксак даражада сақлаш учун зарур чораларнинг ҳаммасини кўрмоқдалар. Туркистон ҳарбий округимизнинг қўшинлари Ватанимизнинг жанубий чегараларини ҳушёрлик билан қўриқлаб турибдилар.

Ўз Ватани қуролли ҳимоячиларининг олижаноб вазифаси билан илҳомланган Туркистон ҳарбий округининг қўшинлари жанговар тайёргарликларини тинмай оширмоқдалар ва Ватанимизнинг муқаддас чегараларига ҳужум қилишга журъат этувчиларга қақшатқич зарба бериш учун ҳамиша шай бўлиб турибдилар.

И. И. Федюнинский қудратли социалистик Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи шарафига, жонажон Совет ҳукуматимиз шарафига, шонли ғалабалар шуҳрати билан қопланган шавкатли Совет Қуролли Кучлари шарафига, коммунизм қуриш учун курашда совет халқининг буюк илҳомлантирувчи ва ташкилотчи кучи бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шарафига табрик сўзлари айтади.

Қудратли ура садолари бутун майдонни қоплайди. Тўплардан кучли салют берилади. Оркестр Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг давлат гимнларини ижро этади.

Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг тантанали юришини жанг майдонларида юксак унвон — Совет Иттифоқи Қаҳрамони номини олишга сазовор бўлган кишилар колоннаси бошлаб, ҳамманинг гулдурос қарсаклари остида майдонга кириб келади. Бу қаҳрамонлар кўпдан буён ҳарбий кийимларини киймай ва погонларини тақмай қўйганлар. Аммо улар жанговар сафда, коммунизм қурувчилар сафида бормоқдалар. Улар кетидан Ватан урушининг ветеранлари, собиқ командирлар, жангчилар ва сиёсий ходимлар ўтадилар. Уларнинг кўксида ярқираб турган жанговар орденлар ғалабамизга қўшган ҳиссаларини кўрсатиб турибди. Колонна устида орден ленталарининг вимпеллари яққол кўзга ташланади.

Яна гулдурос қарсаклар бошланиб кетади. Ҳозирги кунда Ватанимиз тинчликни қўриқлашдек фахрий вахтани ишониб топширган жангчилар — шонли Совет Армиясининг отрядларидан бири Туркистон ҳарбий округи қисмларининг бўлинмалари майдонга кириб келадилар.

Тошкентдаги В. И. Ленин номли олий умумқўшин командирлари ўқув юртининг байроғи ҳилпирайди. Бу — мамлакатимиздаги энг кекса ҳарбий ўқув юртларидан биридир. Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари Алексей Голубков, Владимир Карпов, Виктор Малясов, мамлакатимиз Қуролли Кучларининг кўпгина атоқли ҳарбий бошлиқлари шу ўқув юртида тарбияланганлар. В. И. Ленин номли ўқув юртининг курсантлари саф тортиб шаҳдам қадамлар билан ўтганларида ҳамма қарсак чалади.

Бронетанк қўшинлари маршали П. С. Рибалко номидаги Тошкент танк ўқув юртининг курсантлари, келгусида танкчи офицер бўлиб етишувчи кишилар майдондан ўтадилар. Улар ўтган уруш тажрибаларини қунт билан ўзлаштириб, энг янги ҳарбий техникани эгаллаб фашист босқинчиларга қарши курашда бениҳоя мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатган кишиларнинг традицияларини муқаддас билиб давом эттирмоқдалар. Ватанимиз учун жонини фидо қилган Совет Иттифоқи Қаҳрамони лейтенант Вальдемар Шаландин ёш жангчилар билан бир сафда бораётгандек туюлади. В. Шаландин ўқув юртининг рўйхатига абадий ёзилган.

Бир колонна кетидан иккинчи колонна майдонга кириб келади. Турли қўшин турларининг бўлинмалари буюк Халқ армиямизнинг қудратини, бу армиянинг Совет Ватанига, шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига чексиз садоқатини намойиш қиладилар.

Десант қўшинлари тушган машиналар трибуна олдидан ўтади. Ҳозирги куннинг десант аскари — техникани ғоят яхши билиб олган, энг мураккаб вазиятда ҳаракат қилиб, ҳарбий техникани ишлата оладиган кишилардир. Десантчилар автомат, рация билангина эмас, балки артиллерия, бронетранспортёрлар, амфибия ва бошқа кўп яроғлар билан ҳам қуролланганлар.

Кучли тягачлар майдондан бир текис ўтадилар. Турли система ва калибрдаги тўплар уларга тиркалган. Совет Армиясининг тўпчиларини жаҳонда энг яхши тўпчилар деб ҳисоблаётганликлари ҳам бежиз эмас. Уларнинг ўт очиб берган зарбаларининг кучини ҳар қандай фаросатсиз босқинчилар кўп марта синаб кўрганлар.

Совет халқи тинч меҳнатининг содиқ ва мустаҳкам посбони — Қуролли Кучларимиз қудратининг рамзи бўлган ракета техникаси ҳаммадан кейин майдондан ўтади.

* * *

Парад тамом бўлди. Аммо буюк ғалабанинг 20 йиллигига бағишланган тантаналар давом этмоқда. Шаҳардаги скверлар, паркларда, кўчаларда, ишчи клубларида ва маданият саройларида халқ сайиллари ўтказилди. Кечқурун байрам салютининг ранг-баранг чўғлари бутун шаҳарни ёритди. (ЎзТАГ).

АКТИВИСТЛАР СЕМИНАРИ

Область, шаҳар ва район хотин-қизлар советлари раисларининг республика семинари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида уч кун давом этди. Семинар қатнашчилари шаҳар ва қишлоқ меҳнаткаш хотин-қизларини сиёсий жиҳатдан тарбиялаш соҳасида тўпланган хилма-хил тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Докладларда ва нотиқларнинг сўзларида коммунистик турмуш учун, хотин-қизларнинг меҳнат шароитини яхшилаш учун курашда хотин-қизлар советларининг роли тўғрисида гапирилди, атеистик пропаганда, янги урф-одатлар ва традицияларни жорий қилиш соҳасидаги тажриба умумлаштирилди. Айрим машғулотлар аҳоли яшайдиган жойларда — маҳаллаларда олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишлар, хотин-қизларнинг ҳордиқ чиқаришини уюштириш масалаларига бағишланди. Семинар қатнашчилари саломатлик ва турмуш маданияти халқ университетларининг, шунингдек Марғилондаги хотин-қизлар кўчма клубларининг фаолияти билан танишдилар.

Семинарда республикадаги бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, раҳбар партия ходимлари доклад қилдилар ва нутқ сўзладилар. Улар активистларга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIII пленумининг қарорларини пропаганда қилиш тўғрисида, оналар ва болалар саломатлигини сақлаш учун давлат тобора кўп маблағ ажратаётганлиги, мактабгача болалар муассасаларининг кўпаяётганлиги, маиший хизмат кўрсатишнинг ривожланиб бораётганлиги тўғрисида гапирдилар.

Семинар қатнашчилари учун жаҳон коммунистик ҳаракатидаги ҳозирги аҳвол тўғрисида, КПСС Марказий Комитети март Пленумининг қарорлари ҳақида лекциялар ўқилди. Активистлар Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида бўлдилар.

Семинарнинг якунловчи машғулотида КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Бу машғулотда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари И. Г. Анисимкин, В. В. Ломоносов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Е. С. Насриддинова, Р. Н. Нишоновлар иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ЧЕКИСТЛАР—УРУШ ҚАҲРАМОНЛАРИ

Улуғ Ватан уруши йилларида немис-фашист босқинчиларга қарши кураш фронтларида қўмондонликнинг топшириқларини намунали бажарганликлари ва бунда жасорат ва қаҳрамонлик кўрсатганликлари учун СССР Олий Совети Президиумининг 1965 йил 8 майдаги Фармони билан беш чекистга:

Оддий аскар Николай Иванович Горячевга, лейтенант Фёдор Васильевич Морингa, политрук ўринбосари Василий Васильевич Петровга, подполковник Герасим Архипович Рубцовга ва капитан Иван Михайлович Середага вафотидан сўнг Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвон берилди.

СССР Олий Совети Президиумининг 1965 йил 8 майдаги Фармонига мувофиқ давлат хавфсизлиги қўшинлари ва органларининг офицерлари, сержантлари ва оддий аскарларидан жами 1. 632 киши немис-фашист босқинчиларга қарши жангларда ўрнак кўрсатганликлари учун СССР орден ва медаллари билан мукофотланди. Душманнинг орқа томонида махсус топшириқларни бажарган 4 чекист Ленин ордени билан, 18 чекист Қизил байроқ ордени, 125 чекист биринчи даражали Ватан уруши ордени, 279 чекист II даражали Ватан уруши ордени, 397 чекист Қизил Юлдуз ордени, 13 чекист III даражали Шуҳрат ордени, 295 чекист «Жасурлик кўрсатгани учун» медали, 501 чекист «Жанговар хизматлари учун» медали билан мукофотландилар.

* * *

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини олган Н. И. Горячев партизанлар группасида довюрак разведкачи эди. Душманнинг кўпгина эшелонлари унинг иштирокида портлатилган, у топиб келган маълумотлар босқинчиларга қарши бир қанча жанговар операцияларни тайёрлаш ва муваффақиятли ўтказиш имконини берди. 1943 йил апрель ойидаги жангда разведкачи ярадор бўлиб қолди. Охирги ўқи қолгунча жанг қилди ва душман қўлига тушмаслиги учун граната билан ўзини портлатиб юборди.

Қўрқмас чегарачилардан Ф. В. Морин, В. В. Петров, Г. А. Рубцов, И. М. Середаларга ҳам вафотларидан сўнг Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди.

Лейтенант Морин қўмондонлигидаги чегара заставаси 1941 йил 22 июнда Львов томонида душманнинг устунлик қилган кучлари берган дастлабки зарбага бардош қилди. Шиддатли бешта ҳужум қайтарилди. Ўқ-дори тамом бўлгач, тирик қолган етти жангчи лейтенант бошчилигида «Интернационал» қўшиғини куйлаб, охирги гранаталарни қўлга олдилар-да, ёпирилиб келаётган фашист танкларига ташландилар. Ўз бурчини охиригача бажарган Морин ҳалок бўлди.

Политрук ўринбосари В. В. Петров урушнинг биринчи кунида пулемётчилар билан бирга Буг дарёсидан ўтиладиган кечувни ҳимоя қилиб турди. Ўртоқлари ҳалок бўлиб, у бир ўзи қолганида ҳам беш соатгача душманни қайтариб турди ҳамда ёвнинг юздан ортиқ солдат ва офицерини ўлдирди.

Оғир ярадор бўлган В. Петров ўқларининг ҳаммасини отиб бўлганидан сўнг ёпирилиб келаётган гитлерчилар яқинлашиб қолгунча жим туриб, гранатани портлатиб юборди...

Ички ишлар халқ комиссарлигининг подполковник Г. А. Рубцов қўмондонлигидаги қўшма чегара полки Севастополь бўсағасидаги муҳим маррани 250 кундан ортиқ ҳимоя қилиб турди. Қўшинларни Севастополдан эвакуация қилишни таъминлаш юзасидан полк олдига қўйилган вазифа адо этилди. Сўнгра у бир группа жангчилар билан биргаликда Херсон ва Феолент буруни районида оғир шароитда жанг қилди. Подполковник душманга қарши бўлган қўл жангида мардларча ҳалок бўлди.

Капитан И. М. Середа қўмондонлигидаги чегара комендатураси ҳимоя қилиб турган участкада фашистлар моторлаштирилган пиёда қўшинлар ва танкларни ишга солдилар. Житомир областидаги Попельня станцияси яқинидаги маррани чегарачилар бир неча сутка ўз қўлларида ушлаб турдилар. Оғир яраланган капитан ҳушидан кетган вақтда гитлерчилар уни қўлга туширдилар. У ҳушига келиб, кўзини очганида немис офицери унинг кўкрагидаги «Ҳурмат белгиси» орденини юлиб олмоқчи бўлди. Середа бутун кучини тўплаб, офицерни уриб ағдарди. Душманлар автоматдан кетма-кет отган ўқдан қаҳрамон ҳалок бўлди.

(ТАСС).

ДЕЛЕГАЦИЯ БЕРЛИНДАН ҚАЙТИБ КЕЛДИ

Совет партия-ҳукумат делегацияси аъзоларининг бир группаси — КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин (делегация бошлиғи), КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, Совет Иттифоқи Маршали В. Д. Соколовский, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, Эстония ССР Министрлар Советининг Раиси В. И. Клаусон, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт учувчиси Ю. А. Гагарин 9 майга ўтар кечаси Берлиндан Москвага қайтиб келди. (ТАСС).

ВАТАН УРУШИ ИНВАЛИДЛАРИГА ҒАМХЎРЛИК

ТОШКЕНТ шаҳар социал-таъминот бўлими Улуғ Ватан уруши қатнашчиларидан бир группасига бепул «Запорожец» енгил автомашиналари тақдим этди. Суратда: шаҳар социал-таъминот бўлимининг мудири М. Орипова (ўнгда): Ватан уруши қатнашчиларидан инженер-конструктор Я. Ф. Фаерман, қишлоқ хўжалиги институти кутубхоначиси А. С. Фомина ва «Ўзбекбирлашув»нинг бош инструктори С. Расулов ўртоқларни ажойиб совға билан табрикламоқда.

А. Тўраев фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ҒАЛАБА КУНИНИ БАЙРАМ ҚИЛМОҚДА

Ватан урушида мамлакатимиз халқлари қўлга киритган улуғ ғалабани тараннум қилувчи қўшиқ ва куйлар бутун ўзбек элининг ҳамма ерида янграмоқда.

Бутун Қорақалпоғистонда бўлгани сингари НУКУСДА ҳам халқ сайиллари бўлиб ўтди. Собиқ фронтчилар ёшларга ўз хотираларини сўзлаб беришди. Колхоз ва совхозларнинг дала шийпонларида халқимизнинг жасоратини куйловчи бадиий ва ҳужжатли фильмлар кўрсатилди. Автоном республика пойтахтида мактаб ўқувчилари спартакиадасининг байроғи кўтарилди. Комсомол кўли ёнидаги майдонда мотоцикл пойгаси бошланди. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Қорақалпоғистон филиали билан Нукус политехника институтининг қўшма илмий сессияси ана шу шонли кунга бағишлаб ўтказилди.

ФАРҒОНА областида Ғалаба байрамига аталган агитация мото пойгаси бўлиб ўтди. Унинг қатнашчилари бўлган собиқ фронтчилар қишлоқ меҳнаткашлари билан учрашиб фронт кунларидаги қаҳрамонона ишларни ҳикоя қилиб бердилар. Одер дарёсини кечиб ўтиш қатнашчиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Тўхтасин Аҳмедов, Берлиндаги Силезия вокзали тепасига Ғалаба байроғини тиккан Тожиали Бобоев Фарғона педагогика институтига бориб ёшларга ўз хотираларини гапириб бердилар.

Киров номли совхоз пахтакорлари ўз ҳамқишлоқлари — Совет Иттифоқи Қаҳрамони, баҳодирларча ҳалок бўлган старший лейтенант Сирожиддин Валиев номини шу хўжалик ишчиларининг рўйхатига абадий ёзиб қўйдилар. Сирожиддин Валиев билим олган мактабга унинг номи қўйилди.

АНДИЖОН меҳнаткашлари байрамни етти йилликнинг охирги йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун бошланган мусобақада янги-янги муваффақиятларни қўлга киритиш билан кутиб олдилар. Шаҳардаги саноат корхоналари пландан ташқари бир неча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди.

Ғалаба кунида андижонликлар уруш кунларида ҳалок бўлган ўз ҳамшаҳарларининг номларини ҳурмат билан эсга олдилар. Шаҳарнинг кўпгина аҳолиси байрам арафасида Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган марҳум жасур пулемётчи Неъматжон Ҳакимовнинг қариндош-уруғлари ҳузурига бордилар.

САМАРҚАНД областининг меҳнаткашлари шонли кунни кенг суратда нишонладилар. «Улус» совхозидаги чорвадорлар Берлинни штурм қилиш вақтида мардлик кўрсатганлиги учун яқинда биринчи даражали Шуҳрат ордени билан мукофотланган ҳамкасблари А. Такматовни чин кўнгилдан табрикладилар.

СИРДАРЕ областидаги корхоналарда, колхоз ва совхозларда Улуғ Ватан урушининг қатнашчиларидан беш минг киши меҳнат қилмоқда. Уларнинг деярли ҳаммаси байрамни меҳнатда катта-катта муваффақиятларга эришиш билан кутиб олди. Гулистон ремонт-механика заводининг илғорлари, собиқ фронтчилар Владимир Лапин, Хайриддин Шамсиддинов, Александр Тахтинлар топшириқни анча ортиғи билан бажардилар. Янгиер районидаги «Коммунизм» колхози пахтадан мўл ҳосил олиш учун бошланган курашнинг дастлабки босқичида жуда яхши натижаларни қўлга киритди. Бу колхозга жасорат кўрсатган жангчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсунбой Латипов раҳбарлик қилмоқда.

Гулистондаги майса билан қопланган стадионга ёш спортчилар келишди. Титов номли совхозда шонли кунга бағишлаб ўтказилган мусобақаларга қўриқ ерлардаги хўжаликларнинг ҳаммасидан спортчилар келди. Мирзачўлдаги совхозларнинг кўпчилигида жанговар шуҳрат бурчаклари очилди.

ТЕРМИЗ аҳолисидан юзлаб кишилар область музейига келишди. Улуғ Ватан урушида сурхондарёликлар кўрсатган жасорат ҳақида ҳикоя қилувчи экспозиция жиҳозланган. Стендлардан бири Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлган Иван Михайлович Колодияга бағишланган.

БУХОРОдаги Киров номли маданият ва истироҳат боғи жуда гавжум бўлди. Уруш йилларида ҳалок бўлган жангчилар дафн этилган бу ердаги ўртоқлар мозорида митинг бўлиб ўтди. Душман устидан ғалаба қозониш учун ўз жонларини қурбон қилганларга умумхалқ ташаккури белгиси сифатида қабрларда абадий машъал ёқилди.

УРГАНЧдаги Ленин номли майдонда физкультурачилар паради бўлди. Стадионларда, ёзлик спорт базаларида ва сув станцияларида мотоциклчилар, парашютчилар, мерганлар, сузувчилар, авиамоделчилар мусобақалашдилар.

Ёш Қашқадарё областининг маъмурий маркази — ҚАРШИ меҳнаткашлари шонли байрамни халқ сайиллари билан нишонладилар.

(ЎзТАГ).

ТАСС БАЁНОТИ

Ҳиндистон билан Покистон ўртасида Кач ранни районидаги чегара участкаларидан бирида чегара можаролари рўй берди, бу можаролар қуролли жанжалга айланиб кетди. Чет эл матбуотининг хабарларида айтилишича, одам яшамайдиган Кач ранни районидан ўтадиган чегара чизиғини Ҳиндистон ва Покистон турлича талқин қилаётганликлари жанжал учун расмий баҳона бўлган. У томон ҳам, бу томон ҳам ҳозирги вақтда шу районга катта ҳарбий қисмларни келтириб қўйдилар, натижада мазкур райондаги вазият кескинлашиб кетди.

Бироқ, шу нарсани тушуниб олиш қийин эмаски, Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги жанжални ҳарбий йўл билан ҳал қилиш ҳар иккала давлатнинг манфаатларига зиддир. Кач ранни районидаги воқеалар шу мамлакатлар ўртасидаги муносабатларда қўшимча кескинлик туғдирмоқда, бу воқеаларнинг бориши масалани ҳал қилишга олиб келиши у ёқда турсин, балки масалани тағин ҳам чатоқлаштириб юбормоқда. Вужудга келган жанжал тўхтатилмаса, унинг янада ривожланиши Ҳиндистон ва Покистоннинг тинкасини қуритаверади, Осиёда тинчликка таҳдид туғдириб, одамларнинг кўплаб қурбон бўлишига олиб келиши мумкин.

Воқеаларнинг бу таҳлитдаги ривожланишидан Ғарб давлатларининг империалистик доираларигина манфаатдордир. Одатда мазкур доиралар ё ҳарбий жанжалларни бевосита бошлаб берадилар, ёки бошқалар орқали ҳаракат қилиб, давлатларни бир-бирига тўқнаштириб қўйдилар. Улар яқинда мустақиллик олган давлатларнинг ривожланишига тўсқинлик қилмоқ, халқларнинг миллий озодлик ҳаракатини бостирмоқ учун жаҳоннинг у ёки бу районида кескин вазият вужудга келтиришга интилмоқдалар.

Ҳиндистон — Покистон чегарасидаги жанжални тинч бартараф қилиш зарурлигини ҳар иккала мамлакатнинг раҳбар арбоблари ҳам тушуниб турибдилар, дейиш мумкин. Ҳиндистоннинг қўшилмаслик сиёсати халқаро майдонда кенг эътироф қилинмоқда, шу мамлакат ҳукуматининг бошлиғи Лал Баҳадур Шастри 16 апрелдаёқ гапириб, Ҳиндистон «Покистон билан музокаралар олиб боришга тайёр, чунки Ҳиндистон халқаро жанжалларни тинч йўл билан ҳал қилишга ҳамиша интилиб келмоқда» деган эди. Бош министр Шастри Кач районидаги воқеалар муносабати билан 28 апрелда Ҳиндистон парламентида сўзлаган нутқида айтдики, «Биз тинчлик йўлидан боришга тайёрмиз, лекин бу йўлдан ёлғиз ўзимиз боролмаймиз. Покистон уруш ҳаракатларидан воз кечиш тўғрисида қарорга келиши лозим». Покистон президенти Муҳаммад Айюбхон ҳам 27 апрелдаги гапида айтдики, Покистон «ўзининг келишмовчиликларини музокаралар олиб бориш орқали тинч йўл билан бартараф қилишга интилмоқда» ва «кейинги можаро рўй берган Кач райони яшашга яроқсиз район бўлиб, шу район учун жанжаллашиб юришга арзимайди»; 1 майда у Покистон «конференция столи олдида ўтириб, бу жанжални тинч йўл билан бартараф қилишга тайёр», деди.

ТАССга шу нарса маълум бўлдики, совет расмий доиралари бу гапларга тушуниб турибдилар. Икки давлат ўртасидаги муносабатларга доир масалаларни, шунингдек кўп мамлакатларнинг манфаатларига даҳлдор бўлган халқаро проблемаларни ҳам бизнинг замонимизда қурол кучи билан ҳал қилиш ҳақиқатан мумкин эмас. Мазкур доиралар мана шу принципиал позициясига асосланиб туриб, Ҳиндистон ва Покистон ҳукуматлари зарур даражада чидамли ва сабрли бўлиб, жанжални тинч воситалар билан бартараф қилиш йўлини топадилар, деб умид қиладилар. Совет Иттифоқида шуни астойдил умид қиладиларки, Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги келишмовчиликларни уларнинг ўзлари ҳар иккала томоннинг манфаатларини ҳисобга олиб, бевосита музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал қилажаклар. Келишмовчиликларнинг бундай ҳал қилиниши фақат Ҳиндистон ва Покистон халқларигагина эмас, шу билан бирга ялпи тинчлик ишига ҳам наф етказади.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»НИНГ НАВБАТДАГИ СОНИ 12 МАЙДА ЧИҚАДИ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Радио

10 МАЙДА

8.25 — Қўшиқлар. 9.15 — Оталар-оналар учун. 9.30 — Симфоник увертюралар. 9.50 — Халқаро темада (тож.). 10.10 — Б. Зейдман. Симфониетта. 10.30 — Камер куйлар. 11.10 — Ленинизм—миллионларнинг кураш байроғи. 13.40 — Социализм мамлакатлари композиторларининг қўшиқлари ва оркестр пьесалари. 16.15 — Концерт (рус.). 17.00 — «Юность Узбекистана» радиостанцияси. 18.00 — Алангали йиллари қиссаси. 18.30 — Куйлардан куйларга. 19.20 — Буюк ғалабанинг 20 йиллигига бағишланган адабий-музикали эшиттириш (тат.). 20.00 — Ўрта Осиё республикаларида (рус.). 20.10 — «Йўллар чорлайди» (рус.). 20.45 — Жонажон элимиз бойликлари. 22.10 — Концерт. 22.30 — «Динамо» (Минск) — «Пахтакор» (Тошкент) командалари ўртасида футбол (репортаж). 23.20 — Дам олиш концерти.

Телевидение

10 МАЙДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Сузиш бўйича халқаро мусобақалар** (Сув спорти саройидан).

19.55 дан — **Олмаота телестудияси эшиттиришлари.**

11 МАЙДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Сузиш бўйича халқаро мусобақалар** (Сув спорти саройидан). 20.00 — **Душман ўтини ўзимизга қаратамиз** номли телевизион бадиий фильмнинг 1-серияси.

21.30 — **Телевизион янгиликлар** (ўзбек ва рус тилларида).

21.50 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 21.55 — **Ўзбекистон ёзувчилар съезди олдидан.** 22.15 — **Сиҳат-саломатлик тележурнали.**

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 11/V да **Оққуш кўли**, 12/V да **Чио-Чио-Сан.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 11/V да **Биринчи муҳаббат**, 12/V да **Қонли сароб.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/V да **Ешликда берган кўнгил**, 12/V да **Ишқинг билан.**

Кино

ҚИШКИ БИНОДА:

Шайтонча — «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз ва кечқурун). «МИР» (эрталаб соат 9 ярим. 11, кундуз 1 ва кеч 9 да). «СПУТНИК» (эрталаб 11, кундуз 1, 3 ва кеч 7 да).

Лимонадли Жо — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН», «ИСКРА», «МОСКВА», «СПУТНИК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «ЧАЙКА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «МИР» (кундуз соат 3, 5 ва кеч 7 да).

Япония урушларда — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Юрагингдан сўра — «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 10, 11-45 минут, кеч 8 ярим ва 10 да).

Тинланган музика — «ДРУЖБА» (эрталаб соат 10 яримда).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 яримда бошланади)

Лимонадли Жо — «ФЕСТИВАЛЬ», «УДАРНИК», НАВОИЙ номли.

Тинланган музика — КАФАНОВ номли.

Шайтонча — «ХИВА», ТЕЛЬМАН номли.

Юрагингдан сўра — «РАКЕТА».

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 31226. Пропаганда — 27221. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалиги — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 31226. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64543 № В 108. Р. 03807.